

**Doracaku i projektit “Vlerat e përbashkëta”
Gusht, 2021**

*Funded
by the*

Tabela e përmbajtjes

Tabela e përmbajtjes	2
“Vlerat e përbashkëta”	4
Partnerët pjesëmarrës	5
Ngjarjet hapëse	8
Hungari	8
Fillimi i aktiviteteve lokale në Szeged	8
Fillimi i aktiviteteve lokale në Pécs	8
Fillimi i aktiviteteve lokale në Budapest	9
Kosovë	10
Fillimi i aktiviteteve lokale në Prishtinë	10
Maqedonia e Veriut	11
Fillimi i aktiviteteve lokale	11
Rumania	12
Fillimi i ngjarjeve lokale në Cluj-Napoca	12
Fillimi i aktiviteteve lokale në Constanta	13
Debatet publike	15
Hungari	15
Evropa dhe ne - Një bashkësi vlerash të përbashkëta, pikë referimi apo diçka tjetër?	15
Konferenca vjetore për të festuar Ditën Globale Kundër Korrupsionit	16
Mundësitë për të luftuar korrupsionin brenda Bashkimit Evropian	17
Kosovë	17
Zbatimi i agjendës së BE -së për zhvillim të qëndrueshëm - Një sfidë për Kosovën	17
Maqedonia e Veriut	18
Debati publik	19
Rumani	19
Debati publik në Cluj-Napoca	20
Debat publik në Konstancë	21
Garë për esenë/foton më të mirë	23

Hungari	23
Gara e Infografisë	23
Kosovë	24
Çmimet e dhëna për esenë më të mirë me temën "Si mund të shpenzohen fondet e BE -së në dobi të komunitetit ku jetoni?"	24
Rumani	25
Gara e të folurit publik për rini	25
Maqedonia e Veriut	28
Fituesit e garës së fotografive	28
Shëtitjet me guidë	31
Hungari	31
Shëtitje virtuale me guilde me Akos Hadházy	31
Shëtitje virtuale me guidë në Pecs	32
Shëtitje virtuale me guidë në Szeged	32
Kosovë	33
Gjashtë vizita në Lipjan dhe në Mitrovicë në projekte të financuara nga BE	33
Maqedonia e Veriut	35
Shëtitje me guidë në internet	35
Rumani	36
Kërkimi i thesareve arkitektonike	36
Takim ndërkombëtar pune	40
Lajmet e rreme gjatë COVID -19 - Si dezinformimi minon vlerat e BE -së dhe çfarë mund të bëjnë OJQ -të për ta ndaluar atë?	40
Hulumtimi	43
Ceremonia e mbylljes së projektit	46
Anëtarësimi i Hungarisë në BE në shqyrtim: debat midis ish -Komisionerëve të BE -së László Andor dhe Tibor Navracsics	46
Kosovë	47
Ngjarja e mbylljes së projektit në Prishtinë	47
Maqedonia e Veriut	48
Forcimi i gjyqësorit në luftën kundër korrupsionit, 11 qershor 2021	49
Rumani	49
Ngjarja përmbyllëse	50

“Vlerat e përbashkëta”

Qëllimi kryesor i këtij projekti është promovimi i vlerave evropiane si sundimi i ligjit, demokracia, transparenca, liria e shtypit, barazia, dhe solidariteti në të gjithë shtetet anëtare të Evropës Lindore dhe në vendet që janë candidate të mundshme. Për më tepër, qëllimi i projektit ishte të inkurajojë pjesëmarrësit që të bëhen qytetarë aktivë dhe të angazhohen në procesin demokratik në nivel lokal, kombëtar, dhe nivel ndërkombëtar. Ne e konsiderojmë të rëndësishë parësore t’i pyesim qytetarët për qëndrimin e tyre ndaj BE -së dhe vlerave të saj, ndërsa ne gjithashtu donim që ata të identifikonin sfidat me të cilat po ballafaqohet organizata, dhe, nëse është e mundur, të ofrojnë zgjidhjet e tyre.

Ne synonim të arrijmë këto qëllime përmes zbatimit të ngjarjeve interaktive të debatit që eksplorojnë tema të lidhura me BE-në, si përdorimi i fondeve të BE-së, qëndrueshmëria, e ardhmja e BE-së, qëndrimet e qytetarëve ndaj anëtarësimit në BE dhe vlerat dhe mjetet e qytetarisë aktive. Projekti po ashtu nxiti të kuptuarit e qytetarëve për BE -në si një bashkësi me vlera të përbashkëta, dhe pati një fokus të veçantë në përfshirjen aktive të qytetarëve me formate të provuara dhe të reja si turne dhe gara. Në këto aktivitete, ne kishim për qëllim t’i angazhonim ata në një proces të menduarit kreativ mbi sfidat kryesore të BE -së dhe të kërkojmë mendimin e tyre se si t’i trajtojmë ato. Për më tepër, ne përdorëm kuize të drejtpërdrejta dhe krijuam një sondazh online mbi sfidat dhe vizionin e BE -së.

Partnerët
pjesëmarrës

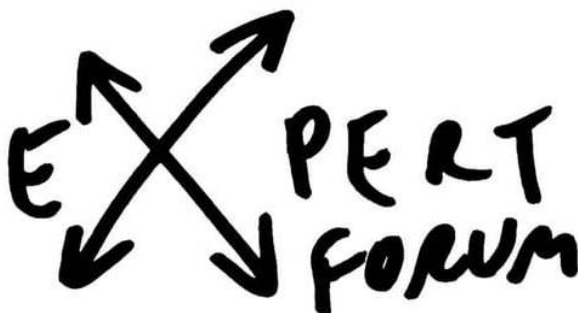
Transparency

International Hungari

Fondacioni Transparency International Hungari u regjistrua në tetor 2006 dhe mori statusin "Kapitull në formim" të TI në maj 2007, duke u bërë anëtar i plotë i Transparency International në vitin 2009. Qëllimi ynë si një organizatë profesionale e pavarur është të kontribuojmë në zbutjen e korrupsionit, promovimin e transparencës dhe llogaridhënies në sferën publike të proceseve vendimmarrëse si dhe ndarjen e fondeve publike, për më tepër në përmirësimin e qasjes në informata me interes publik.

TI Hungaria mori pjesë në projekt si koordinator. U organizuan 12 ngjarje, me më shumë se 600 pjesëmarrës të regjistruar. Ngjarjet ofruan mundësi të mirë për të diskutuar çështje që lidhen me rolin, vlerat dhe të ardhmen e Bashkimit Evropian. Disa politikanë dhe akademikë të njohur ndanë përvojat dhe pikëpamjet e tyre për çështje të ndryshme si buxheti i BE -së, liria e shtypit, sundimi i ligjit, identiteti evropian, aktivitetet e organizatave të BE -së në luftën kundër korrupsionit dhe luftën kundër lajmeve të rreme në kontekst të pandemisë. Janë mbajtur turne virtuale të korrupsionit në tre vende në përgjigje të epidemisë. Angazhimi i audiencës ishte një element i rëndësishëm i secilit program, me debate, kuize dhe lojëra online në fund të prezantimeve, duke mundësuar pjesëmarrësit të përfshiheshin. Gjatë projektit, ne filluam një konkurs infografik mbi të arriturat në rrugën drejt anëtarësimit në BE.

Forumi i Ekspertëve - Forumi i ekspertëve nga Rumania

Forumi i Ekspertëve është një qendër studimi me seli në Bukuresht, e themeluar nga katër ekspertë të njohur të politikave publike dhe reformave të qeverisë. Fushat kryesore të veprimtarisë së organizatës përfshijnë reformën administrative dhe integritetin e sektorit publik; decentralizimin, zhvillimin rajonal, financimin publik; reformat gjyqësore dhe reformat kundër korrupsionit; dhe

politikën e energjisë dhe transportit. Anëtarët e Forumit të Ekspertëve janë përfshirë në vlerësimet më të rëndësishme të reformave institucionale në administratën publike dhe kanë analizuar procesin e politikave në vitet e fundit në Rumani dhe vendet fqinje (veçanërisht në Ballkanin Perëndimor dhe Moldavi), në bashkëpunim me Komisionin Evropian, Këshillin të Evropës, Bankën Botërore dhe Programin e Kombeve të Bashkuara për Zhvillim. Grupi i studimit ka marrë mbështetje nga një sërë donatorësh ndërkombëtarë për të promovuar transparencën dhe qeverisjen e mirë në Rumani dhe rajon, si dhe për të monitoruar përdorimin e duhur dhe transparent të buxheteve publike. Forumi i Ekspertëve është edhe anëtar i nismës së Partneritetit të Qeverisë së Hapur, që mbështet qeveritë në sigurimin e transparencës së shtuar të informacionit në interes publik.

Forum i Ekspertëve ka përdorur përvojën e mëhershme në angazhimin e qytetarëve në nivel lokal në mënyrë që të mbështesë angazhimin demokratik të qytetarëve në dy qytete rumune (Cluj dhe Constanta). Me ndihmën e partnerëve lokalë, Forumi i Ekspertëve angazhoi qytetarët vendorë në debate rreth prioriteteve në nivel lokal siç është rëndësia e transparencës në institucionet publike, mobiliteti urban dhe efikasiteti i energjisë. Forumi i Ekspertëve gjithashtu përdori gara të fjalimeve publike për çështje me rëndësi për të rinjtë në nivel lokal për të promovuar vlerat evropiane dhe për të inkurajuar angazhimin në jetën publike.

Transparency International Maqedoni

Transparency International - Maqedoni është themeluar në dhjetor 2006. Që nga themelimi, TI-Maqedoni ka pasur një ndikim të dukshëm në krijimin e një politike kundër korrupsionit dhe zhvillimin e qeverisjes së mirë të bazuar në transparencë, llogaridhënie dhe përgjegjësi. Në

fillim të vitit 2011, Transparenca Zero Korrupsioni u akreditua si anëtar i plotë i koalicionit global kundër korrupsionit Transparency International dhe ndryshoi emrin në TI - Maqedoni. Organizata është bërë pikë referimi për mediat dhe aktivistët e tjerë që punojnë në luftën kundër korrupsionit dhe për llogaridhënies në Republikën e Maqedonisë dhe më gjerë. Përparimi në luftën kundër korrupsionit është i dukshëm përmes rritjes së transparencës, miratimit të legjislacionit dhe nivelit të ndërgjegjësimit të qytetarëve.

TI-M ishte partner në këtë projekt. Brenda kornizës së projektit, TI-M organizoi një ngjarje hapëse me mysafirë të profilit të lartë, dy debate publike dhe prezantim të mundësive që ofrohen nga fondet e BE -së. Më shumë se 200 njerëz morën pjesë në këto ngjarje TI-M po ashtu organizoi një garë fotografimi ku u për zgjodhën tri fotografi fituese .

Instituti Demokratik i Kosovës

Instituti Demokratik i Kosovës u themelua më 14 prill 2005 si organizatë joqeveritare me nismën e stafit vendor të programeve të pjesëmarrjes civile të Institutit Demokratik Kombëtar (NDI) me misionin për të mbështetur zhvillimin e demokracisë përmes angazhimit të burrave dhe grave në procesin e politikëbërjes dhe përmes rritjes së transparencës dhe llogaridhënies së

institucioneve publike. Si degë e lëvizjes globale kundër korrupsionit, Transparency International, KDI kontribuon në një mjedis pa korrupsion ku institucionet, biznesi dhe qytetarët ushtrojnë të drejtat dhe rolet e tyre me integritet dhe dinjitet.

Gjatë 15 vjetëve të fundit, KDI ka zhvilluar një identitet dhe portofol të dalluar si një nga OShC -të më aktive, më të besueshme dhe më me ndikim në Kosovë. KDI është e mirënjohur për publikun për udhëheqjen dhe përfshirjen në një gamë të gjerë aktiviteteve - nga monitorimi i parlamentit, monitorimi i zgjedhjeve dhe reformat zgjedhore e deri te ndikimi në politikat dhe praktikën e qeverisjes së mirë, duke promovuar dhe kërkuar transparencë institucionale, integritet dhe llogaridhënie, duke vëzhguar me kujdes proceset e prokurimeve publike dhe duke fuqizuar pjesëmarrjen e të rinjve dhe grave në proceset politike.

Në këtë projekt, KDI është angazhuar si partner i projektit. Brenda kornizës së projektit, KDI ka organizuar katër aktivitete publike dhe një garë për esenë më të mirë me rreth 200 persona të përfshirë në këto aktivitete. Disa ekspertë të politikave të BE -së, përfaqësues të shoqërisë civile dhe studentë ndanë pikëpamjet e tyre mbi vlerat e BE -së si sundimi i ligjit, demokracia, transparenca, liria e shtypit, barazia dhe solidariteti; pjesëmarrja aktive e qytetarëve, veçanërisht të rinjve; duke zgjeruar njohuritë e qytetarëve për të drejtat dhe përgjegjësitë që vijnë me anëtarësimin në BE dhe diskutuan të ardhmen e Evropës. KDI organizoi një vizitë me përfaqësues të shoqërisë civile dhe studentë në gjashtë lokalitete në dy qytete të Kosovës ku janë zbatuar projekte të financuara nga BE. Gjatë projektit, ne hapëm një konkurs për esenë më të mirë se si Fondet e BE -së mund të përdoret për të mirën e komunitetit.

Ngjarjet hapëse

Hungari

Fillimi i aktiviteteve lokale në Szeged

Më 29 shtator, Transparency International Hungari dhe Shoqata Hulumtuese për Liri Horizont (Horizont Szabadságkutató Egyesület) organizuan bashkërisht [një ngjarje të quajtur A po përfiton Hungaria nga buxheti i ri i BE -së?](#), ku një ekspert nga Transparency International dhe pedagogë nga Universiteti i Szeged diskutuan shumë aspekte të buxhetit të ri të BE -së, të miratuar në verën e vitit 2020. Pjesëmarrësit patën mundësinë të mësojnë më shumë për kontekstin politik vendor dhe ndërkombëtar të miratimit të buxhetit dhe implikimet e tij ekonomike, siç është Fondi i Rimëkëmbjes i krijuar për të ndihmuar me pasojat e pandemisë me koronavirus, ose kufizimin e fondeve të BE -së për mirëmbajtjen e sundimit të ligjit.

Pas diskutimeve të tryezës së rrumbullakët, në një lokal u mbajt një kuiz me temë të Be-së, për ata që ishin të gatshëm për sfidë. Pyetjet sillleshin nga hollësi emocionuese tek ato që kërkojnë njohuri leksikore për Evropën dhe BE -në. Katër ekipet garuese patën një ndeshje entuziaste dhe përfunduan me rezultate të ngushta. Ekipi fitues i pesë vendasve të rinj fitoi një kuti dhuratash të përgatitur nga TI Hungaria.

Fillimi i aktiviteteve lokale në Pécs

[Ngjarja fillestare](#) në Pécs, mbajtur në internet më 30 shtator, trajtoi situatën e lirisë së shtypit në Hungari. Gábor Polyák, profesor i asociuar në Departamentin e Komunikimit dhe Studimeve të Medias nga Universiteti i Pécs, Attila Babos, Kryeredaktor në Szabad Pécs dhe József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në Transparency International Hungari diskutuan aspektet dhe lidhjet më të rëndësishme midis gjendjes së mediave dhe sundimit të ligjit në Hungari.

Tregu i mediave hungareze ka pasur sfida që lidhen me lirinë e shtypit për një kohë të gjatë, por me tkurrjen e mediave të pavarura nga viti 2010 dhe strukturën e re të mediave, përherë e më të kontrolluar nga shteti, nga viti 2014, shtypja e mediave arriti një nivel të ri. Sipas Gábor Polyák, tema kryesore e këtyre proceseve është përqendrimi i reklamave shtetërore brenda mediave proqeveritare, duke futur masa që pengojnë shtypin e pavarur. Në përmbledhjen e Polyák për strukturën e re të medias, "ky ishte sistem i përkryer për shkatërrimin e pozicioneve në treg". Ai po ashtu vuri në dukje se ndërsa paratë publike janë bërë burim kryesor i financimit të mediave, burimet e pavarura të medias nuk janë më në gjendje të mbajnë veten nga të ardhurat tradicionale të tregut.

Sipas Attila Babos, 2010 nuk ishte viti kur përfundoi liria e shtypit, por viti kur me të vërtetë filloi rënia e tij, duke u përshpejtuar ndjeshëm nga viti 2014. Ai shtoi se periudha midis vjeshtës së vitit 2016 dhe pranverës së vitit 2018 luajti rol kyç në shkatërrimin e shtypit të lirë, pasi në këtë kohë ndodhi mbyllja e gazetës kryesore hungareze që anonte kah e majta Népszabadság, si dhe gazetë rajonale u shtetëzuan.

József Péter Martin vuri në dukje se edhe pse liria e shtypit dhe nivelet e korrupsionit janë të vështira për t'u përcaktuar, të dyja janë të ndërlidhura fort. Lidhur me perspektivat për të ardhmen, Gábor Polyák nënvizoi rëndësinë e përhapjes së kulturës së abonimit, ndërsa József Péter Martin tha se është i inkurajuar të shohë kritikën në lidhje me situatën e shtypit hungarez në Raportin e BE -së për Sundimin e Ligjit.

Fillimi i aktiviteteve lokale në Budapest

Seria e ngjarjeve filloi më 1 tetor në Budapest, me një [diskutim](#) të mbajtur në Tranzit Art Café midis Katalin Cseh (eurodeputet, Momentum Movement, Renew Europe) dhe Balázs Orbán (Sekretar Strategjik i Zyrës së Kryeministrit Hungarez), në lidhje me buxhetin e ri të BE -së dhe sundimin e ligjit. Diskutimi u moderua nga József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në Transparency International Hungari.

Ndonëse kishte njëfarë marrëveshjeje midis dy palëve kur ishte fjala për buxhetin e ri të BE -së dhe aspektet e tij pozitive si për Hungarinë ashtu edhe për komunitetin evropian në tërësi, dallimet në temat e sundimit të ligjit dhe korrupsionit dolën të ishin të papajtueshme. Balázs Orbán argumentonte se institucionet e BE -së janë më të interesuara të kërkojnë aplikimin e ideologjive politike sesa sundimin e ligjit në Hungari. Nga ana tjetër, Katalin Cseh vuri në dukje se nuk do të kishte nevojë për shqetësim rreth shqyrtimit të gjendjes së sundimit të ligjit, ose për t'u bashkuar me Zyrën e Prokurorit Publik Evropian, nëse gjithçka ishte mirë në vend. Diskutimi gjithashtu zbuloi se dy pjesëmarrësit kanë pikëpamje krejtësisht të ndryshme mbi çështjen e lirisë së shtypit në Hungari.

Transparency International Hungari konsideron si arritje të madhe mbajtjen e këtyre diskutimeve kuptimplota për çështje serioze, duke shpresuar se ringjallja e kulturës së debatit në rënie në Hungari do të zgjasë.

Kosovë

Fillimi i aktiviteteve lokale në Prishtinë

Para fundit të shtatorit, KDI filloi zyrtarisht projektin "Promovimi i vlerave të përbashkëta në të gjithë Evropën" financuar nga programi i Komisionit Evropian 'Evropa për Qytetarët'. Ndonëse ishte paraparë që të zhvillohej si aktivitet publik me prezencë fizike të pjesëmarrësve, lansimi i këtij projekti u bë në format online për shkak të situatës me pandeminë Covid -19. Qëllimi kryesor i projektit është të promovojë vlerat evropiane si sundimi i ligjit, demokracia, transparenca, liria e shtypit, barazia dhe solidariteti. Projekti poashtu synon të nxisë pjesëmarrjen aktive të qytetarëve veçanërisht të rinjve, zgjerimin e njohurive të qytetarëve për të drejtat dhe përgjegjësitë që vijnë me anëtarësimin në BE dhe diskutimin për të ardhmen e Evropës, gjegjësisht euroskepticizimin.

Në diskutimin online me të rinjtë, profesoresha e Integriteteve Evropiane në Universitetin e Prishtinës, Jehona Lushaku – Sadriu, dhe ligjeruesi në fakultetin juridik Artan Murati folën për pozicionin e Kosovës në raport me procesin integruar në BE, ku ndër të tjera theksuan rëndësinë që ka ndërmarrja e reformave për procesin integruar të Kosovës dhe nevojën për një qasje më serioze të institucioneve të Kosovës karshi këtij procesi. Duke folur për vlerat e përbashkëta evropiane, në aspektin të kriterëve politike, u përmend nevoja për funksionalizmin e parimeve të demokracisë brenda institucioneve dhe partive politike, ndërkohë në aspektin ekonomik u tha se ka nevojë për ndërtim të raporteve të Kosovës me të gjitha iniciativat evropiane për të dhënë rezultat reformat ekonomike dhe për të përfituar nga fondet e BE-së.

Pjesëmarrësit e pranishëm nga shoqëria civile e studentë në anën tjetër shprehën mendimet e tyre mbi atë se ku qëndron Kosova në raport me përfqimin e vlerave evropiane, dhe për qasjen jo të barabart të BE-së ndaj Kosovës me procesin e liberalizimit të vizave.

Maqedonia e Veriut

Fillimi i aktiviteteve lokale

[Ngjarja promovuese](#) e projektit u mbajt më 21 tetor. Folësit ishin: Znj. Slagjana Taseva, Presidente e Transparency International-Maqedoni, z. Nikola Dimitrov, Zëvendëskryeministër i ngarkuar me Çështje

ЗАЕДНИЧКИ ВРЕДНОСТИ

Сакаме да ги мотивираме и инспирираме граѓаните, да ги јакиме нивните капацитети, самите да преземат акција во промовирање на европските вредности и предизвици, како и да наоѓаат решенија за нив.

Д-р. Слаѓана Тасева, Претседателка на Транспаренси Интернешнл - Македонија

ЕУ промовира активно граѓанство со вакви проекти во земјите-кандидатки. За мене, активно граѓанство е вилученоста на сите членови на општеството во политичкиот, социјален, економски и културен живот и нивна вклученост во обликување на општеството. Тоа ги доближува владите поблиску до индивидуите и помага во гарантирање на правата и откривање на злоупотребите.

Амбасадор на Делегацијата на ЕУ во Р.С. Македонија Н.Е. Дејонд Гир

Главни столба што ја прават атрактивна оваа идеја за да бидеме дел од ова семејство се најголемиот заеднички кадар во светот што овозможува економски просперитет и вредностите и наративот на ЕУ како семејство на принципи и вредности.

Никола Димитров, Заменик претседател на Владата задолжен за европски прашања

Верувам дека овој европски проект е најдоброто нешто што може да се замисли. Негово богатство е соработката на толку многу различни луѓе и култури.

Амбасадорка на Германија во Р.С. Македонија Н.Е. Анке Холштајн

Проектот „Промовирање на капацитети на граѓаните низ Европа“ е поддржан од Европската Унија преку програмата „Вредности и предизвици“. За соработката на оваа информативна кампања Транспаренси Интернешнл Македонија е во многу случај не може да се смета како став на Европската Унија.

Evropiane, z. David Geer, Ambasador i Delegacionit të Bashkimit Evropian dhe Shkëlqesia e Saj, znj. Anke Holstein, Ambasadore e Gjermanisë. Ngjarja u hap nga Presidentja e TI-M, znj. Slagjana Taseva. Ajo dha një pasqyrë të projektit, qëllimeve dhe rezultateve të tij, dhe aktiviteteve që do të zbatohen. Folës të nivelit të lartë të përfshirë në integrimin në BE ishin të ftuar në diskutim. Ata ndanë pikëpamjet tyre mbi situatën brenda BE -së, pranimin e vendeve të reja, si dhe procesin e anëtarësimit dhe negociatave duke përfshirë Maqedoninë. Numri i përgjithshëm i pjesëmarrësve ishte 39, kryesisht nga institucione dhe organe të ndryshme shtetërore .

„Промовирање на заеднички вредности низ Европа“

- Д-р. Слаѓана Тасева, Претседателка на Транспаренси Интернешнл Македонија
- Г-дин Никола Димитров, Заменик-претседател на Владата задолжен за европски прашања
- Н.Е. Анке Холштајн, Амбасадорка на Германија во Република Северна Македонија
- Н.Е. Давид Геер, Амбасадор на ЕУ Делегација во Република Северна Македонија

21 октомври, 2020 | 11:00 ч.
Online ZOOM настан

Проектот „Промовирање на капацитети на граѓаните низ Европа“ е поддржан од Европската Унија преку програмата „Вредности и предизвици“. За соработката на оваа информативна кампања Транспаренси Интернешнл Македонија е во многу случај не може да се смета како став на Европската Унија.

ЗАЕДНИЧКИ ВРЕДНОСТИ

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Rumania

Fillimi i ngjarjeve lokale në Cluj-Napoca

Forumi i Ekspertëve së bashku me partnerin tonë lokal në Cluj-Napoca, Qendra për Studimin e Demokracisë (CSD), organizoi një debat online më 25 nëntor 2020 me përfaqësues të administratës lokale në Cluj-Napoca për të diskutuar drejtimit e zhvillimit të qytetit në vitet në vijim. Meqë zgjedhjet lokale sapo ishin mbajtur në shtator 2020, debati ishte një mundësi e shkëlqyer për të diskutuar përparësitë për administratën e re publike vendore në drejtim të përdorimit të fondeve të BE -së për të avancuar në digjitalizim, mobilitet, zhvillim urban dhe transport.

Folësit ishin: Ovidiu Câmpean, Menaxher me Komunën e Cluj-Napoca, Adriana Cristian, këshilltare lokale USR Plus Party, Cluj-Napoca, Ovidiu Vaida, këshilltar lokal, Partia Nacional Liberale, Cluj-Napoca, Vasile Dâncu, President i Këshillit Kombëtar të Partisë Social Demokratike, moderatore Laura Ștefan, Drejtoreshë Ekzekutive, Forumi i Ekspertëve.

Fillimi i aktiviteteve lokale në Constanta

Më 8 prill 2021, studentët e gazetarisë nga Universiteti Ovidius në Constanta morën pjesë në hapjen e aktiviteteve me titull "A e dimë çka nuk dimë? Si i bëjmë të dhënat publike transparente për të dalë nga mjegulla?". Ngjarja u zhvillua në internet, duke diskutuar rëndësinë e transparencës dhe qasjes në informacionin publik si për gazetarët ashtu edhe për qytetarët. Septimius Pârvu dhe Cezara Grama nga Forumi i Ekspertëve paraqitën përfundimet nga dy raste studimi për qasjen në informacionin publik - financimin politik dhe sanksionet e shqiptuara nga policia gjatë mbylljes nga pandemia COVID-19. Në temën e financimit politik, Septimius Pârvu shpjegoi se si procesi i financimit të partive politike ka ndryshuar vitet e fundit në Rumani. Në këtë moment në Rumani, nuk është e mundur të flitet për një sistem të hapur monitorimi të të dhënave për financimin e partive politike. Nuk ka transparencë të vërtetë, shumica e dokumenteve janë ende në formate si Excel dhe PDF të skenuar, të cilat është e vështirë të ndërliken dhe shpesh janë të pasaktë. Megjithatë, situata është më e mirë në krahasim me periudhën para vitit 2015, pasi filluan të publikohen më shumë informacione.

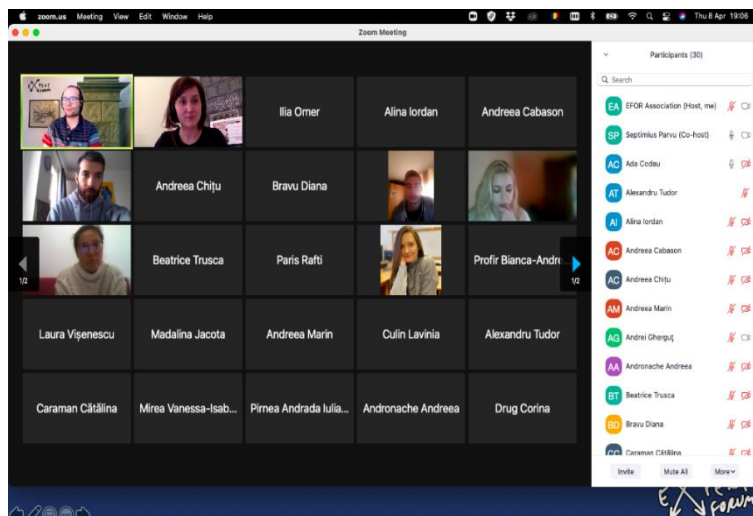

Një shembull i praktikës së mirë në këtë aspekt do të ishte një platformë e zhvilluar kohët e fundit nga Forumi i Ekspertëve - www.banipartide.ro, një platformë që monitoron financimin e partive dhe fushatave elektorale dhe për të cilat publikohen raportet mujore. Informatat në dispozicion përfshijnë ato që lidhen me të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet e partisë në vitin 2020, por edhe emrat e personave fizikë dhe juridikë që i dhuruan shuma parash partisë në periudhën 2006-2020. Informatat janë të strukturuar në grafikë për shikim më të lehtë dhe kuptim më të shpejtë.

Cezara Grama foli për monitorimin që bëri Forumi i Ekspertëve vitin e kaluar gjatë gjendjes emergjente, në lidhje me sanksionet e aplikuara nga policia dhe xhandarmëria rumune.

Një nga përfundimet e nxjerra ishte se nuk ka të dhëna të qarta për numrin e gjobave të shqiptuara dhe për numrin e paralajmërimeve, por vetëm në lidhje me numrin e përgjithshëm të sanksioneve të dhëna. Pasi kishte kërkuar qasje në këtë informacione nga Policia dhe u ishte mohuar qasja pasi që policia nuk i mbledh këto të dhëna, EFOR nisi një proces gjyqësor strategjik në të 42 gjykatat në të gjithë vendin në mënyrë që të krijojë praktikë unitare në lidhje me qasjen në informacione publike

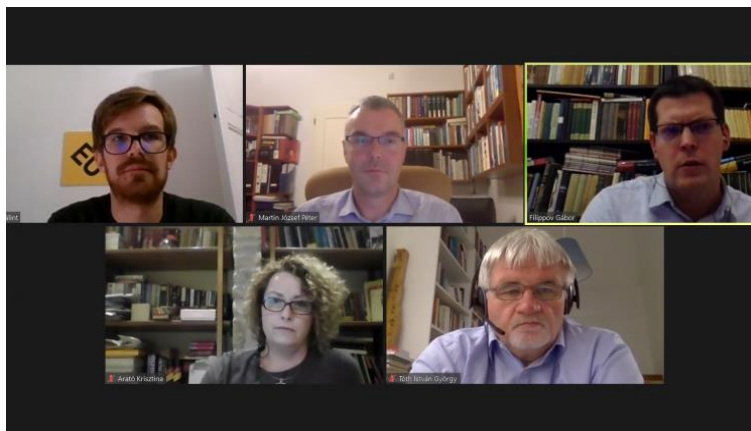
Studentët dhe folësit debatuan rreth nevojës për të rritur transparencën brenda institucioneve publike dhe sesi qytetarët mund t'i përdorin këto instrumente shumë të vlefshme.

Debatet publike

Hungari

Evropa dhe ne - Një bashkësi vlerash të përbashkëta, pikë referimi apo diçka tjetër?

[Prezantim online](#) i titulluar "Evropa dhe ne - një bashkësi vlerash të përbashkëta, pikë referimi apo diçka ndryshe?" u mbajt më 25 nëntor, i cili u kombinua gjithashtu me një tryezë diskutimi. Në fjalën e tij hyrëse, Istvön György Tóth, kryeshef i firmës së sondazheve TÁRKI, trajtoi temën si hungarezët e shohin Bashkimin Evropian dhe Evropën në përgjithësi. Sipas sondazheve të Eurobarometrit, identiteti evropian i popullsisë hungareze dhe mbështetja e tyre ndaj BE -së është relativisht e fortë. Për më tepër, përqindja e atyre që mendojnë se shteti po vepron në interesin e tyre është rritur ndjeshëm që nga rënia e komunizmit në Hungari. Megjithatë, shumë ende mendojnë se votimi nuk është veçanërisht i rëndësishëm, pasi zgjedhjet nuk përfaqësojnë interesin e votuesve. Istvön György Tóth tha se në një "konkurrencë të sistemeve", sistemet liberale janë gjithmonë më efikase në planin afatgjatë sesa sistemet autoritare, dhe se "ndarja e pushtetit" është pjesë thelbësore e së mirës së përbashkët dhe parakusht për lirinë, konkurrencën dhe prosperitetin.

Pas fjalës hyrëse, një panel ekspertësh shqyrtoi marrëdhëniet e shoqërisë hungareze me Evropën dhe BE -në në disa aspekte. Gábor Filippov, Drejtor i Hulumtimeve në Institutin Ekuilibrum, filloi bisedën duke thënë se hungarezët e konsiderojnë BE -në dhe Evropën të pandashme nga nocionet e integritetit perëndimor, zhvillimit, politikës fiskale transparente dhe reduktimit të borxhit publik. Sipas Krisztina Arató, profesoreshë në Universitetin ELTE dhe presidente e Shoqatës Hungareze të Shkencave Politike,

komunikimi i qeverisë hungareze po targeton Brukselin dhe jo BE -në pasi që BE -ja është një institucion i qëndrueshëm të cilit njerëzit i besojnë, gjë që e bën më të vështirë sulmin. Sipas mendimit të saj, identitetet hungareze dhe evropiane nuk përjashtojnë njëri tjetrin.

József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në Transparency International Hungari, shqyrtoi arsyet e mundshme pas përmirësimit të ndjeshëm në perceptimin e Hungarisë për Bashkimin Evropian. Ai tha se ndryshimi drejt perceptimit pozitiv në aspektin e përfitimeve nga BE mund të ketë ndodhur pasi që hungarezët ndiejnë një përshtypje të afërsisë së madhe me botën perëndimore. Pjesa dërmuese e popullsisë hungareze identifikohet edhe si evropiane, megjithatë, shpjegimi më vendimtar është faktori ekonomik. Kur u pyet pse BE është e dobishme për hungarezët, përgjigjja e përgjithshme ishte se krijon vende pune, ndihmon në sigurimin e rritës ekonomike dhe arritjen e një standardi më të lartë të jetesës - dhe rrallë përmendeshin aspekte të tjera si paqja, bashkëpunimi ose liria politike

Konferenca vjetore për të festuar Ditën Globale Kundër Korrupsionit

Transparency International Hungari mbajti [konferencën e vet vjetore të fundvitit](#) duke festuar Ditën Globale Kundër Korrupsionit më 9 dhjetor. Për fat të keq, për shkak të virusit, vetëm folësit ishin në gjendje të merrnin pjesë në ngjarje personalisht, por kushdo mund të bashkohej përmes platformave Zoom ose Facebook.

Seksioni i parë i konferencës me dy pjesë shqyrtoi se si Grupi i Shteteve kundër Korrupsionit (GRECO), i cili është organ i Këshillit të Evropës për monitorimin e korrupsionit, si dhe entitete të ndryshme të BE-së, si Zyra e Prokurorit Publik Evropian e krijuar kohët e fundit, mund të ndihmojë në luftën kundër korrupsionit në vende të veçanta si Hungaria. Folësit e këtij seksioni ishin Marin Mrčela, President i GRECO, dhe Akos Hadházy, deputet i pavarur hungarez. Pas prezantimeve të tyre, një panel ekspertësh analizoi rolet dhe potencialet e Zyrës së Prokurorit Publik Evropian. Në këtë diskutim u përfshinë edhe Petra Bárd, Péter Hack, Zoltán Fleck dhe Miklós Ligeti.

Në pjesën e dytë të konferencës, juristi kushtetues Péter Tölgyessy mbajti një fjalim të titulluar Politika mbi të gjitha - vendi i sundimit të ligjit në sistemin e Viktor Orbanit. Pastaj, një diskutim në panel vlerësoi vitin në aspekt të transparencës dhe ekspozimit ndaj korrupsionit, ndërsa shqyrtoi efektet e koronavirusit

në sektorë të ndryshëm, përfshirë qeverinë, sistemin e kujdesit shëndetësor dhe ekonominë. Pjesëmarrësit ishin profesor Dóra Györffy, juristi mjekësor Zsombor Kovácsy, analisti politik Péter Krekó dhe József Péter Martin. Të dy diskutimet në panel u moderuan nga Ágnes Lampé.

Mundësitë për të luftuar korrupsionin brenda Bashkimit Evropian

Më 30 mars, Transparency International Hungari organizoi një [diskutim online](#) për studentët në Shkollën e Mesme Alternative të Ekonomisë në Budapest. Qëllimi kryesor i ngjarjes ishte prezantimi i organizatës para studentëve, pas së cilës ata ishin në gjendje të bënin pyetje nga organizatori i diskutimit, Bálint Mikola, menaxher i projektit në Transparency International Hungari. Pjesëmarrësit patën mundësinë të mësojnë më shumë për origjinën, punën dhe qëllimet e TI -së, si dhe për natyrën e aktiviteteve kryesore të saj dhe opsionet e lidhura me financimin. Tema tjetër më e rëndësishme ishte korrupsioni si fenomen: përkufizimi i tij, cilat aktivitete i mbulon dhe si mund të matet. Përveç kësaj, u diskutua për Indeksin e Perceptimit të Korrupsionit dhe gjetjet e tij nga vitet e fundit.

Mes tjerash, studentët donin të dinin se si BE -ja mund të kontrollojë korrupsionin në Hungari dhe cilat mjete ekzistojnë për ta zvogëluar atë. Në këtë drejtim u diskutuan edhe aktivitetet e OLAF dhe mundësitë e Zyrës së Prokurorit Publik Evropian. Për më tepër, kishte pyetje në lidhje me mekanizmin e sundimit të ligjit të miratuar së fundmi, dhe në lidhje me ndikimet e tij të mundshme në korrupsionin vendor, si dhe nëse ai mund të kufizojë përhapjen e tij. Fenomeni i partisë së rreme (kamupárt), i cili është specifik për Hungarinë, u përmend gjithashtu në lidhje me zgjedhjet e 2014 dhe 2018, si dhe keqpërdorimi i fondeve të fushatës, dhe propozimi i TI Hungarisë për të zgjidhur këtë problem. Ngjarja përfundoi me një diskutim mbi mënyrat se si studentët mund të kontribuojnë në punën e Transparency International Hungari në formën e aktiviteteve dhe sugjerimeve vullnetare.

Kosovë

Zbatimi i agjendës së BE -së për zhvillim të qëndrueshëm - Një sfidë për Kosovën

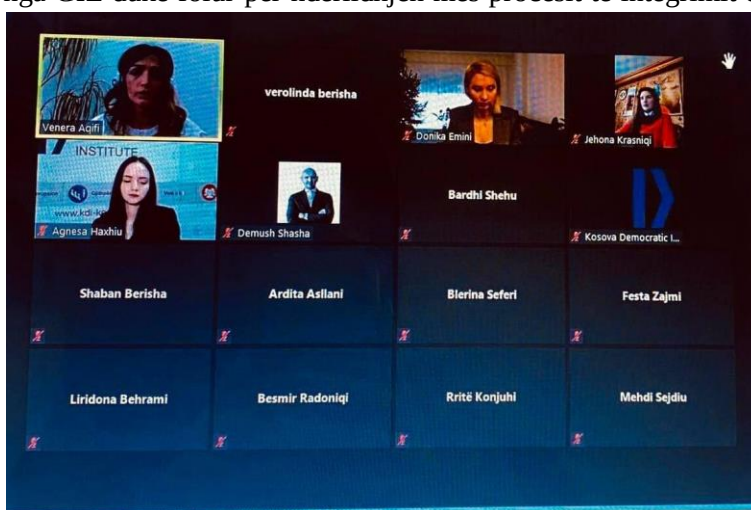
Instituti Demokratik i Kosovës (KDI) ka zhvilluar diskutimin online me temën “Perspektiva e BE-së për zhvillimin e qëndrueshëm: Mundësitë e Kosovës” me njohës të politikave të BE-së, përfaqësues të shoqërisë civile dhe studentë. Në këtë tryezë virtuale u diskutua rreth politikave të Bashkimit Evropian lidhur me promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm brenda dhe jashtë BE-së. Ndër tjerash, ekspertët e fushës kanë dhënë perspektivën e tyre lidhur me atë se cilat janë mundësitë dhe sfidat e Kosovës për implementimin e këtyre politikave dhe ndërlidhjen e politikave të zhvillimit të qëndrueshëm me procesin e anëtarësimit në BE.

Demush Shasha nga Instituti EPIK duke folur mbi përmbajtjen e agjendës 2030 të miratuar nga Asambleja e Kombeve të Bashkuara tha se ajo është adaptuar edhe nga BE-ja dhe nga 17 objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm të OKB-së, në vitin 2019 Komisioni Evropian i ka organizuar ato në 6 prioritetet politike për vitin 2019- 2024 duke përfshirë këtu agjendën e gjelbër, ekonominë gjithëpërfshirëse, tranzicioni në ekonominë digjitale, standardet evropiane, BE-ja si fuqi globale për

standarde demokratike për shtetet e treta, promovimi i demokracisë evropiane për vet shtetet e BE-së. Ai në fjalën e tij gjithashtu potencoi faktin që Kosova ka dy sfida kryesore në implementimin e kësaj agjende, që sipas tij janë mungesa e vullnetit politik dhe mungesa e kapaciteteve administrative për planifikimin kompleks që kërkon ky proces.

Në anën tjetër, Donika Emini nga CIVIKOS tha se edhe për vet BE-në implementimi i kësaj agjende është sfidë në vete për shkak se BE-së i mungon një strategji afatgjate dhe nuk ka mekanizma për sanksione ndaj shteteve brenda BE të cilat nuk e zbatojnë këtë agjendë. Gjithashtu ajo theksoi faktin që mungesa e vullnetit politik është sfidë për të gjitha shtetet e Ballkanit Perëndimor e posaçërisht për Kosovën. Ndonëse Kosova është zotuar për zbatimin e kësaj agjende dhe objektivat e saj, ajo u shpreh që institucionet e Kosovës nuk kanë treguar qasje serioze karshi zbatimit të këtyre politikave gjë që ndikon drejtpërdrejt në jetën e qytetarëve.

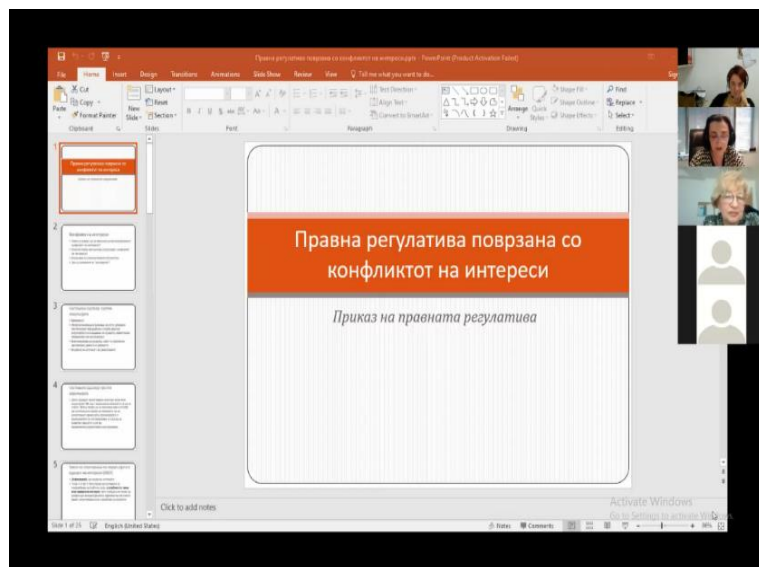
Kurse Venera Aqifi nga GIZ duke folur për ndërlidhjen mes procesit të integritetit evropian me agjendën

për zhvillim të qëndrueshëm, tha se këto dy procese janë të lidhura me njëra – tjetrën sepse rezultatet e njëjës fushë ndikojnë në rezultatet e fushës tjetër. Duke treguar planin e BE-së për Ballkanin Perëndimor sa i përket agjendës së gjelbër konform Paktit të Gjelbër të BE-së, vlerësoi punën që ka bërë Kuvendi në mbikëqyrjen e zbatimit të kësaj agjende duke krijuar Këshillin për zhvillimin e qëndrueshëm dhe Grupin e deputetëve të gjelbër që mbikëqyrin këtë proces.

Maqedonia e Veriut

Debati publik

Më 4 qershor 2021, u mbajt një debat lidhur me konfliktin e interesit dhe mbrojtjen e sinjalizuesve. Folësit ishin: Znj. Natasha Gaber Damjanovska, Drejtore në Akademinë për Gjyqtarë dhe Prokurorë Publikë, Znj. Sofka Pejovska- Dojcinovska, Anëtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK) dhe Znj. Irena Popovska, Shefe e sektorit, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK). Debat i përfshinte prezantime nga ekspertë, dhe më pas diskutime mes pjesëmarrësve

Së pari u dha një përmbledhje e përgjithshme e kornizës ligjore që rregullon konfliktin e interesit . Znj. Natasha Gaber Damjanovska prezantoi Ligjin për parandalimin e korrupsionit, kodin penal, Ligjin për gjykatat dhe Ligjin për prokurorinë publike.

Pastaj u diskutuan raste praktike të konfliktit të interesit dhe u dha një pasqyrë e zbatimit të Ligjit për sinjalizuesit. Qëllimi i debatit ishte forcimi i kapaciteteve të njerëzve përgjegjës për zbulime të brendshme dhe të jashtme. Është një nga mekanizmat që duhet të forcohet edhe më shumë me qëllim të zbulimit të parregullsive dhe rasteve të mundshme të korrupsionit në funksionimin e institucioneve shtetërore. Meqenëse kapitulli 23 është me rëndësi të veçantë sapo të fillojë Maqedonia negociatat me BE -në, është mirë të kontribuohet me këto lloj debatesh për përmirësimin e sundimit të ligjit dhe zbatimin e masave antikorrupsion. Pjesëmarrësit e debatit ishin gjyqtarë të rinj dhe prokurorë publikë nga Akademia e Gjyqtarëve dhe prokurorë publikë, punonjës nga KSHPK dhe Zyra e Auditorit Shtetëror, si dhe studentë dhe anëtarë të institucioneve të tjera përkatëse.

Rumani

Debati publik në Cluj-Napoca

Më 2 qershor 2021, Forumi i Ekspertëve së bashku me partnerin tonë lokal në Cluj-Napoca, Qendra për Studimin e Demokracisë (CSD), organizoi një debat publik me temën e pakos së Marrëveshjes së Gjellbër, të miratuar në nivelin e Bashkimit Evropian, dhe ndikimin e saj në politikat publike në nivel lokal në lidhje me efikasitetin e energjisë dhe mbrojtjen e mjedisit.

Marrëveshja e Gjellbër Evropiane sjell ndryshime të thella për qytetarët dhe komunitetet në të gjithë Evropën. Ndonëse ende në përpunim e sipër, por edhe duke u përballur me problemet sociale dhe mjedisore që vijnë me zgjerimin e shpejtë, Cluj do të duhet të kalojë nëpër transformime ambicioze sociale dhe ekonomike për të përmbushur sfidat e reja. Mënyrat e prodhimit, shpërndarjes dhe përdorimit të energjisë, si në nivelin e autoriteteve ashtu edhe në nivelin e familjeve dhe qytetarëve, janë elemente kyçe për arritjen e qëllimeve ambicioze që Cluj dhe BE në tërësi kanë marrë përsipër.

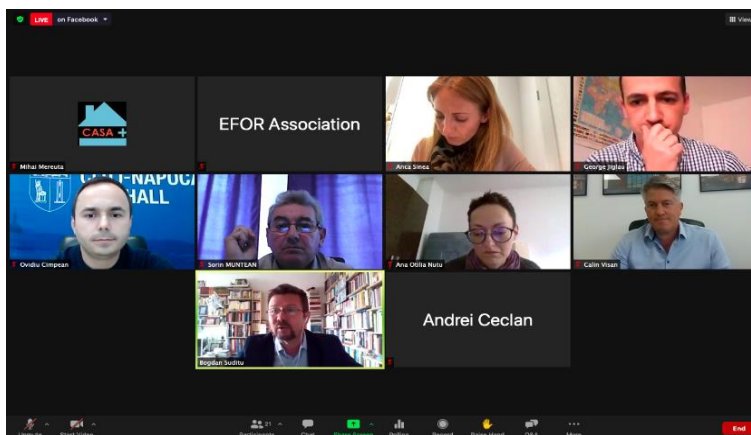
Ne kemi diskutuar sfidat që lidhen me efikasitetin e energjisë dhe ngrohjen në mjedisin e banimit në kontekstin e zhvillimeve të pasurive të paluajtshme, në mënyrë që të kuptojmë se si cilësia e jetës mund të rritet për banorët e Cluj me pasoja sa më të vogla për mjedisin.

Anca Sinea (Studiuese dhe eksperte në politikat e energjisë, Qendra për Studimin e Demokracisë, UBB Cluj) bëri një prezantim të shkurtër të filozofisë së Marrëveshjes së Gjellbër të BE -së dhe objektivat e supozuara, duke u fokusuar veçanërisht në Rumani. Ovidiu Cîmpean (Menaxher i Drejtorisë së Përgjithshme të Komunikimit, Zhvillimit Lokal dhe Menaxhimit të Projekteve, Komuna e qytetit Cluj-Napoca) vazhdoi me një diskutim mbi përparimin dhe sfidat në zhvillimin e Cluj me theks në mjedisin e banimit dhe ndikimin në mjedis nga perspektiva e administratës lokale.

Andrei Ceclan foli rreth zhvillimeve dhe sfidave në lidhje me politikat e energjisë në kontekstin e zhvillimit urban të Cluj (President, Shoqëria Rumune e Auditorëve dhe Menaxherëve të Energjisë, Menaxher i Energjisë Urbane) ndërsa Bogdan Suditu (Profesor i Asociuar në Fakultetin e Gjeografisë të

Universitetit të Bukureshtit) diskutoi sfidat e strehimit për një qytet si Cluj në kontekstin e Paktit të Gjellbër Evropian.

Të gjitha këto prezantime krijuan kontekstin për një debat shumë të frytshëm me palët relevante të interesit në këtë temë, si Ana Otilia Nutu (Ekspert i Energjisë, EFOR),

Mihai Mereuta (Kryetar, Lidhja e Shoqatave të Pronarëve të Vendbanimeve, Shoqata Rumune për Strehimin Plus) Sorin Muntean (Kryetar i Federatës së Shoqatave të Pronarëve Cluj Napoca, Zëvendëskryetar i Ligës së Vendbanimeve) dhe Călin Vietan, (Menaxher për Zhvillimin e Biznesit, Solaris Real Estate Development, Cluj).

Debat publik në Konstancë

Më 6 gusht 2021, Forumi i Ekspertëve së bashku me partnerin tonë lokal, Qendra e Burimeve Qytetare në Konstancë (CRC), organizoi një debat publik me temën e pakos së Marrëveshjes së Gjellbër, të miratuar në nivelin e Bashkimit Evropian, dhe ndikimin e tij në zhvillimin e sistemit të qëndrueshëm të mobilitetit urban në Konstancë dhe rrethinat e saj.

Qyteti i Konstancës lehtë mund të ngulfatet nga trafiku dhe makinat. Është hartuar një rregullore e re parkimi në Konstancë për të dekurajuar përdorimin e makinave në qytet, derisa korsitë e biçikletave janë rregulluar në një distancë prej 5 km, por a është kjo e mjaftueshme për të qenë në gjendje të flasim

për mobilitet të qëndrueshëm urban? Si mund ta përdorim Paktin e Gjellbër Evropian të miratuar së fundmi për të mirën e komunitetit të Konstancës? Këto ishin aspektet kryesore që u diskutuan me përfaqësuesit e shoqërisë civile në Konstancë dhe të administratës lokale.

Suzana Carp (Drejtoare e EcoDobrogea dhe eksperte për politikën klimatike në nivel Evropian, Fondacioni Bellona) bëri një prezantim të shkurtër për objektivat e përcaktuara nga Marrëveshja e Gjellbër në nivel të BE -së dhe veçanërisht për Rumaninë. Pastaj iu kthye situatës në Konstancë dhe foli se cilat duhet të jenë prioritetet kryesore në 10 vitet e ardhshme për administratën lokale drejt një sistemi të qëndrueshëm të mobilitetit urban.

Cristiana Popescu (Këshilltare vendore, Këshilli lokal i Konstancës) dhe Adrian Craciun (Drejtor i Shoqatës së Zonës Metropolitane të Konstancës) folën për përparësitë dhe sfidat kryesore nga pikëpamja institucionale. Përfaqësues të OJQ -ve gjithashtu u kyçën në bisedë dhe diskutuan sfidat kryesore kur është fjala për një sistem të qëndrueshëm të mobilitetit urban.

Garë për esenë/foton më të mirë

Hungari

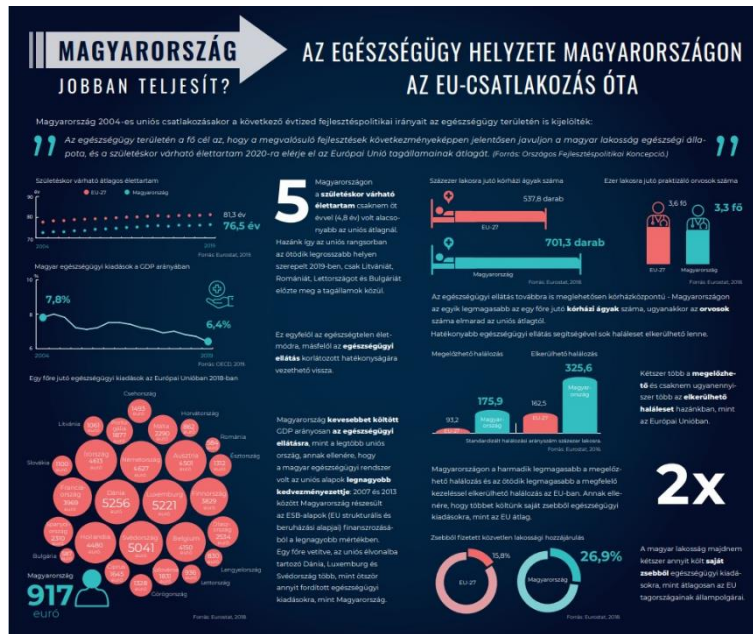
Gara e Infografisë

Gara e infografisë nga Transparency International në Hungari synonte të hidhte dritë mbi temën e mëposhtme: Çfarë ka arritur Hungaria që nga hyrja në BE? Fituesit u shpallën në një ceremoni të ndarjes së çmimeve në internet nga József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në Transparency International Hungari.

Shumë e vënë në pikëpyetje mënyrën si Hungaria ka shfrytëzuar mbështetjen dhe përparësitë e ofruara nga BE, pavarësisht faktit se shumica e hungarezëve e shohin pranimin e vitit 2004 si një mundësi historike, dhe popullsia ka demonstruar një mbështetje të paparë drejt anëtarësimit të Hungarisë në BE. Punimet e paraqitura në garë pasqyrojnë se cilat synime janë arritur që nga pranimi i vitit 2004, çfarë duhet të arrihet akoma, ose ku vendi ka devijuar nga drejtimi i tij i mëparshëm.

Infografitë e paraqitura u vlerësuan në mënyrë anonime nga specialistë të pavarur të vizualizimit të të dhënave. Mes tjerash, ata i vlerësuan punimet bazuar në rregullat dhe parimet e përfaqësimit të informacionit të bazuar në të dhëna, shtrirjen e modelit, strukturën logjike të punës, qartësinë e prezantimit dhe deklaratave dhe demonstrimin e informacionit të përshtatshëm. Anëtarët e jurisë ishin Attila Bátorfy, redaktor në Átlátsz.hu, Máté Fillér, drejtor i filmave të animuar, stilist grafik dhe punonjës në Telex.hu, Kata Schiffer, stilist grafik dhe Ervin Zsubori, kryeredaktor në Infotandem.

Një larmi e madhe temash u mbuluan nga aplikimet e pranuar, duke filluar nga bujqësia deri në krahasimin e performancave të vendeve të Grupit të Vishegradit. Sidoqoftë, juria vendosi që asnjë nga pjesëmarrësit nuk ishte pa asnjë të metë nga pikëpamja profesionale, kështu që ata zgjodhën vetëm dy fitues, për vendet e dyta dhe të treta. Vendi i dytë shkoi për Tímea Cseh dhe Szabina Iván, projekti i të cilëve u emërua *A është në gjendje më të mirë Hungaria? - Gjendja e sistemit të kujdesit shëndetësor që nga hyrja në BE*. Vendi i tretë i takoi Raszti Lilla për projektin e saj *Indeksi i Perceptimit të Korrupsionit në vendet e BE -së*, e cila analizoi të dhënat e Indeksit të Korrupsionit të Transparency International.

Tímea Cseh - Iván Szabina: Situata e kujdesit shëndetësor në Hungari që nga pranimi në BE

Kosovë

Çmimet e dhëna për esenë më të mirë me temën "Si mund të shpenzohen fondet e BE -së në dobi të komunitetit ku jetoni?"

Në një ceremoni simbolike, Instituti Demokratik i Kosovës (KDI) përmbylli garën për esenë më të mirë me temën "Si mund të shpenzohen fondet e BE -së në dobi të komunitetit ku jetoni?", duke ndarë çmime dhe certifikata për tri esetë fituese të garës.

Gara për esenë më të mirë organizohet për të inkurajuar të rinjtë të reflektojnë më mendimet e tyre, dhe t'u sigurohet atyre një platformë për të ndarë idetë e tyre krijuese me ne se si fondet e BE -së t'u shërbejnë më mirë komuniteteve ku jetojnë. Motivimi i të rinjve për pjesëmarrje ishte shumë i lartë dhe gara numëronte gjithsej 53 ese.

Bazuar në një vlerësim të kryer nga një juri profesionale dhe me një rezultat të ngushtë, fituesit e garës ishin:

1. Lirie Osmani,
2. Vlora Thaçi,
3. Hana Kaja

Bazuar në vlerësimin e jurisë, fokusi i aplikantëve të rinj në këtë garë ishin temat e mbrojtjes së mjedisit, përmirësimi i cilësisë së ajrit, krijimi i hapësirave rekreative për të rinjtë, zhvillimi i turizmit, rritja e efikasitetit të energjisë, etj.

Rumani

Gara e të folurit publik për rini

Në maj 2021, Forumi i Ekspertëve organizoi një garë të të folurit publik kushtuar të rinjve në Rumani duke përdorur një metodë që e kemi përdorur më herët në projektet tona, duke u fokusuar në dhënien e të rinjve një platformë për të folur rreth çështjeve të rëndësishme për ta dhe komunitetet e tyre. Tema e konkursit ishte "Cila është një çështje e rëndësishme që ju prek ju dhe komunitetin tuaj?" dhe qëllimi ishte për të fuqizuar zërin e rinisë dhe për të mbështetur ata që të dëgjohet zëri i tyre për prioritetet dhe problemet që i kanë, duke inkurajuar zgjidhje realiste dhe qytetari aktive.

Pjesëmarrësit duhej të dorëzonin dhe ta incizonin me video një fjalim 3 minutësh rreth kësaj teme dhe të shpjegojnë se si bashkësia e BE -së (politikat, instrumentet, institucionet e saj dhe qytetarët) mund të

ndihmojnë në adresimin e shqetësimeve të tyre. Qoftë duke identifikuar një çështje që i prek ata në nivelin e Bashkimit Evropian, ose duke kuptuar sesi BE -ja ose shtete të tjera anëtare u qasen çështjeve që ata kanë identifikuar, nxënësit duhej të kuptonin funksionimin e brendshëm të BE -së, çfarë janë vlerat tona të përbashkëta , dhe si mund të punojmë së bashku për të siguruar demokracinë, barazinë dhe të drejtat e njeriut. Për ta arritur këtë, nxënësit fillimisht përdorën burime të tilla si p.sh BE & Unë për të pasur një kuptim më të mirë të BE -së dhe Këndi i të Mësuarit për të konsoliduar informacionin. Për t'i mbështetur ata në rrugëtimin e tyre arsimor, ne kemi përgatitur një dosje me informacione të dobishme në gjuhën rumune¹

Për ta integruar komunitetin e BE -së në mënyrë të informuar, nxënësit përdorën mjete si Euro Barometri për të përfshirë informacion të besueshëm në lidhje me preokupimet e tyre dhe për të krahasuar perspektiva dhe qasje të ndryshme nga shtetet anëtare.

20 nxënës të shkollave të mesme nga komunitete të ndryshme në Rumani (Roman, Tecuci, Mizil, Targoviste, Alexandria, Buzau, Timisoara, Galati dhe Constanta) morën pjesë në garë. Forumi i Ekspertëve i mbështeti ata duke ofruar takime pune dhe informata.

Problemet e identifikuar ishin për shembull të drejtat e grave, qasja në arsim cilësor, ngacmimi dhe ndryshimet klimatike.

Fjalimet e tyre u vlerësuan nga një juri e përbërë nga 3 ekspertë:

- Alina Constantinescu, koordinatorë e projekteve në fushën e arsimit, përfshirjes qytetare dhe promovimit të respektit për diversitetin
- Andreea Rusu, drejtore ekzekutive e Qendrës FILIA, një organizatë feministe
- Monica Loloiu, anëtare e Departamentit Politik në Përfaqësinë e Komisionit Evropian në Rumani

Bazuar në konkurrencën shumë të ngushtë, ne dhamë çmime të shumta për vendet1, 2 dhe 3 Çmimet përbëheshin nga:

- 1 çmimi i parë- Lexuesi elektronik librash eBook Kindle 2019
- 2 çmimi i dytë - një kupon 200 RON për Carturest
- 3 çmimi i tretë- një-abonim vjetor për SkillShare

Çmime speciale nga juria u ndanë për zgjidhjet më të mira, thirrja më e mirë për veprim, argumentet më të mira dhe fjalimi më i mirë i mbajtur .

Fituesit e garës ishin:

1. Bianca Stoian - Vendi 1-rë
2. Roxana Cazacu - Vendi 1-rë
3. Marius Chiriac - Vendi i 2-të
4. Oana Maria Ene - Vendi i 2-të
5. Andreea Lungu - Vendi i 2-të
6. Adriana Patrichi - Vendi i 3-të
7. Dara Ciubotaru - Vendi i 3-të

¹ <https://drive.google.com/drive/folders/1qiJisNIIY2tuTOq0Bp5UKqk7q-Y24h0w?usp=sharing>

8. Cristiana Galateanu - Vendi i 3-të
9. Adriana Patrichi - Vendi i 3-të
10. Ana Maria Marin - Vendi i 3-të

Sipas pjesëmarrësve, ata vlerësuan mundësinë jo vetëm për të mësuar më shumë për Bashkimin Evropian, por edhe për t'u ndjerë më afër vlerave të tij dhe komunitetit. 100% e të anketuarve thanë se ndiheshin të sigurt dhe se zëri i tyre dëgjohej në garë, dhe 90% e tyre thanë se dëshirojnë të jenë aktivë brenda komuniteteve të tyre dhe të jenë pjesë e zgjidhjes për çështjen që identifikuan.

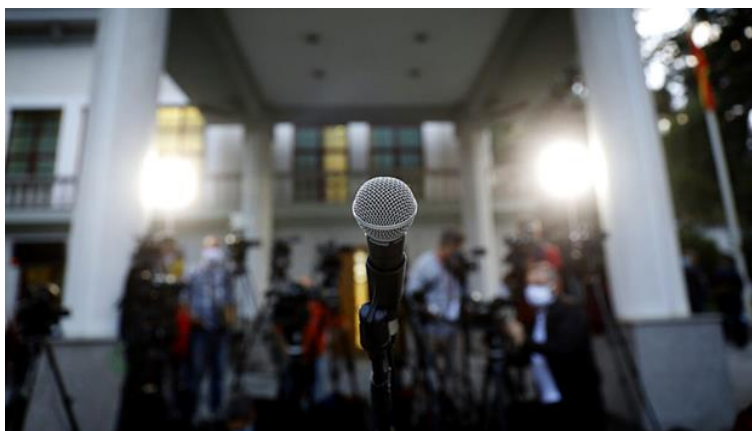
Maqedonia e Veriut

Fituesit e garës së fotografive

Brenda kornizës së projektit Promovimi i Vlerave të Përbashkëta në të gjithë Evropën - mbështetur nga programi i Bashkimit Evropian Evropa për Qytetarët, Transparency International Maqedoni publikoi një garë për fotografinë më të mirë.

Qëllimi i përgjithshëm i projektit ishte promovimi i vlerave të BE -së si: sundimi i ligjit, demokracia, transparenca, liria e medias, barazia dhe solidariteti mes vendeve të Evropës Lindore dhe vendeve kandidate. Për më tepër, projekti parashikonte përfshirjen e qytetarëve në nivel lokal, kombëtar dhe ndërkombëtar.

Gjithsej u dorëzuan 10 fotografi në garë, prej të cilave tre u zgjodhën për çmime si më poshtë:

Vendi i parë (500 € bruto): Ivana Batev

“Kjo fotografi ilustron rëndësinë e lirisë së fjalës dhe shprehjes, si dhe përgjegjësinë e medias për të treguar të vërtetën në një shoqëri të shëndetshme që rritet, mëson dhe zhvillohet. Kjo fotografi është bërë më 12 qershor 2020, përballë kabinetit të Presidenti Stevo Pendarovski”.

Vendi i dytë(300€ bruto): Kristijan Kocev

“Ne reflektojmë përsëri në fillimet e përlura dhe urën drejt prosperitetit të sotëm me mundësi të

zgjeruara për një jetë më moderne dhe më të mirë".

Vendi i tretë (200 €): Damjan Kozarov

“Promovimi i vlerave të përbashkëta në të gjithë Evropën - Kjo fotografi ilustron manastirin e Shën Gjergjit në fshatin Magarevo në qytetin e Manastirit. Ky manastir është ndërtuar në vitin 1871, dhe është trashëgimi e manastirit që më herët njihej si Manastiri Magarevski, d.m.th, manastiri i grave që ekzistonte më parë në atë vend. Vendi ynë është i njohur për numrin e madh të kishave dhe manastireve që datojnë nga shekulli 14th dhe janë ndër më të vjetrit në Ballkan. Me kalimin e kohës, ato ndërtesa u shembur dhe vlera e tyre ka rënë. Me ndihmën e fondeve të BE -së, mund të bëhet një rindërtim i objekteve të vjetra dhe të rrënuara fetare, dhe mund të zhvillohet turizmi në vend, duke i kthyer ndërtesat e vjetra "në jetë".

Shëtitjet me guidë

Hungari

Shëtitje virtuale me guilde me Akos Hadházy

Për shkak të pandemisë, [shëtitja me guidë](#) u mbajt në internet përmes platformës Zoom më 14 prill, i organizuar me ndihmën e deputetit të pavarur hungarez Ákos Hadházy. Ngjarja u përqendrua në mënyrën sesi Hungaria është përballur me subvencionet e marra për nxitjen e ekonomisë, nëse vendi është afruar më shumë me standardet e jetesës perëndimore, ose nëse të paktën ka paralelizuar zhvillimin e atyre në rajon. József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në TI Hungari dhe deputeti Ákos Hadházy mbajtën fjalime në lidhje me këto çështje.

Kisvaszar, Pusztaottlaka, Kétpó, Ludas, Nyírbogdán, Tófalú. Këto janë disa nga vendbanimet e përmendura nga Hadházy në lidhje me keqpërdorimin e subvencioneve të BE -së. Ai gjeti një varg rastesh të korrupsionit në vendet e lartpërmendura, ku subvencionet e BE-së u shpërdoruan jashtëzakonisht shumë. “Oktapodi i barishteve”: kështu e përshkroi Akos Hadházy sistemin që u krijua për të konsumuar subvencionet e BE -së.

Në fund të udhëtimit virtual, shikuesit patën rastin t'i bënin deputetit disa pyetje. Ai u pyet për pasojat dhe efektet e rasteve të zbuluara, dhe nëse ai ka hasur gjithashtu në mënyra pozitive të shfrytëzimit të subvencioneve të BE -së. Fatkeqësisht, ai nuk mund të përmendte asnjë shembull për aspektin e fundit, pasi nuk ishte në gjendje të tregonte ndonjë rast kur fondet u përdorën pa çmime të fryra. Përgjigja në pyetjen e parë ishte se asnjë nga raportet e tij nuk ka përfunduar në mënyrë efektive në procedura gjyqësore.

Shëtitje virtuale me guidë në Pecs

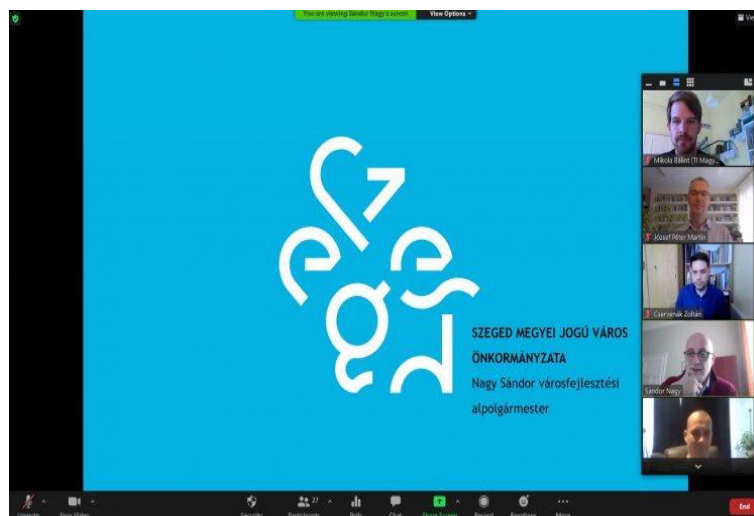
Seria e shëtitjeve online me temë korrupsionin vazhdoi më 29 prill, [duke eksploruar qytetin e Pecs](#) Me ndihmën e Attila Babos, redaktorit të burimit lokal të lajmeve Szabad Pécs, TI Hungaria hetoi projektet më emblematike të zbatuara me subvencione të BE -së në dhe përreth Pecs, dhe nëse këto projekte u kanë shërbyer qëllimeve të njëmendta për komunitetin lokal. U shqyrtuan edhe rastet më serioze të keqpërdorimit kur bëhet fjalë për këto fonde.

Attila Babos së pari vuri në dukje disa kundërthënie që lidhen me transformimin e qytetit në një kryeqytet kulturor, duke përmendur se shumë projekte të para-planifikuara ende nuk janë përfunduar deri më sot. Një rast tjetër interesant është ai i sallës së tregut në Pecs, e cila u krijua me burime vendore në vend të subvencioneve të BE -së, por ndërtimi i së cilës është vonuar për një kohë të gjatë. Theksi tjetër ishte rasti i famshëm i ndriçimit publik në Pecs, i cili, ndryshe nga tenderët e tjerë të ndriçimit publik të fituar nga kompania Elios, nuk ishte hetuar nga OLAF. U diskutua edhe rasti i diskutueshëm i Volvo-gate, i cili ka qenë subjekt i shumë artikujve që atëherë. Siç tha Attila Babos, blerja e autobusit Volvo mund të jetë incidenti më i rëndë i korrupsionit në qytet gjatë njëzet viteve të fundit.

Së fundmi, programi i zhvillimit universitar të Pecs ishte gjithashtu temë diskutimi, që u përfundua me disa vjet vonesë dhe një sasi të konsiderueshme të kostove shtesë - siç e përmendi Szabad Pécs më parë. Sidoqoftë, miliardat e shtuar nuk kanë për qëllim të kompensojnë mungesën për shkak të kostove më të larta të ndërtimit, por përdoren gjithashtu për pajisjet për bllokun e ri teorik të fakultetit mjekësor, si dhe një parking.

Shëtitje virtuale me guidë në Szeged

[Shëtitja virtuale nga TI Hungari që eksploronte](#) shfrytëzimin e fondeve të BE -së në Szeged dhe zonat përreth tij më 20 maj u krye me pjesëmarrjen e Sándor Nagy, Zëvendëskryetari i Szegedit përgjegjës për zhvillimin urban, si dhe Zoltán Cservenák, gazetar në Szeged.hu dhe një punonjës në Szeged TV

Prezantimi i parë u mbajt nga Sándor Nagy, Nënkyetar i Komunës së Szeged përgjegjës për zhvillimin urban. Ai prezantoi projekte specifike të zbatuara në Szeged, duke përfshirë projektet e qytetit të gjelbër dhe projektin inovativ të zhvillimit të transportit SaSMob (Aleanca e Zgjuar për Mobilitet të Qëndrueshëm). Siç shpjegoi ai, një shteg vrapimit duhej të krijohet si pjesë e projekteve të qytetit të gjelbër, por një mundësi e re e tenderit që ishte krijuar ndërkohë e përjashtoi atë nga ky projekt. Shtegu i shumëpritur i vrapimit u përrua vitin e kaluar si pjesë e projektit për rregullimin e zabelit. Sándor Nagy gjithashtu prezantoi një projekt me një strukturë krejtësisht të ndryshme: i ashtuquajtur projekt i Veprimeve Inovative Urbane, me një buxhet prej 3.2 milion eurosh dhe i zbatuar si pjesë e SaSMob.

Folësi i radhës ishte Zoltán Cservénák, gazetar në Szeged.hu dhe një punonjës në Szeged TV. Ai paraqiti një varg rastesh kur ka ndodhur keqpërdorimi i subvencioneve të BE-së, pavarësisht nëse bëhet fjalë për qendrën laserike ELI-ALPS, Parkun e Lojërave Szeged ose shembuj të tjerë nga vendbanimet e vogla

jashtë Szeged. Ai gjithashtu diskutoi rinovimin e Fakultetit Juridik në Universitetin e Szeged, i cili nuk ka përfunduar deri më sot.

Kosovë

Gjashtë vizita në Lipjan dhe në Mitrovicë në projekte të financuara nga BE

Deri në fillim të prillit, KDI organizoi një vizitë ditore me përfaqësues të shoqërisë civile dhe studentë në disa vende në Lipjan dhe Mitrovicë. Qëllimi i këtij aktiviteti ishte të vizitoheshin projekte që u mbështetën financiarisht nga BE në komunat e Kosovës, dhe që kanë ndihmuar drejtpërsëdrejti përmirësimin e mirëqenies së qytetarëve. Kjo vizitë shërbeu si një mundësi e mirë për pjesëmarrësit që të kenë një pasqyrë të investimeve të BE-së në vend dhe përdorimin e fondeve publike, por edhe si një forum për t'u takuar me përfaqësuesit dhe vendimmarrësit nga komunat përkatëse.

Me një grup prej 25 pjesëmarrësish, fillimisht vizituam Bibliotekën dhe Arkivin në komunën e Lipjanit, ku u pritëm nga Drejtuesi i Qendrës Kulturore, z. Selman Jashanica, dhe Shefi i Sektorit të Arkivave, z.

Enver Haziri. Dy përfaqësuesit e komunës paraqitën dy projektet që u financuan nga institucionet e BE -së, duke përfshirë proceset e tyre të ndërtimit, kushtet e ofruara nga këto objekte dhe përfitimet që ndërtimet e tilla i kanë sjellë komunës dhe qytetarëve të Lipjanit. Ndërkohë, pjesëmarrësit dëshironin të kuptonin më shumë për interesimin e studentëve dhe nxënësve për t'i shfrytëzuar shërbimet e ofruara nga biblioteka e re, dhe kapacitetet e saj për të përmbushur kërkesat dhe përfaqësuesit komunalë të lartpërmendur u përgjigjën në pyetjet e tyre.

Një vizitë e natyrës së ngjashme ishte bërë në komunën e Mitrovicës, d.m.th, në katër vende të ndryshme,

në lidhje me projektet e ndërtuara me mbështetje financiare të BE -së, gjatë së cilës u pritëm nga Shefi i Departamentit të Infrastrukturës, z. Fisnik Ibrahim, dhe Kreu i Departamentit të Urbanizmit, z. Florent Abrashi, nga Komuna e Mitrovicës. Projekte të tilla si Ura e Lumit Ibër, Shëtitorja e Lumit Ibër dhe sheshi i qytetit, u prezantuan nga përfaqësuesit e komunës, të cilët, *mes tjerash*, ua shpjeguan pjesëmarrësve edhe koston e investimeve dhe përfitimet.

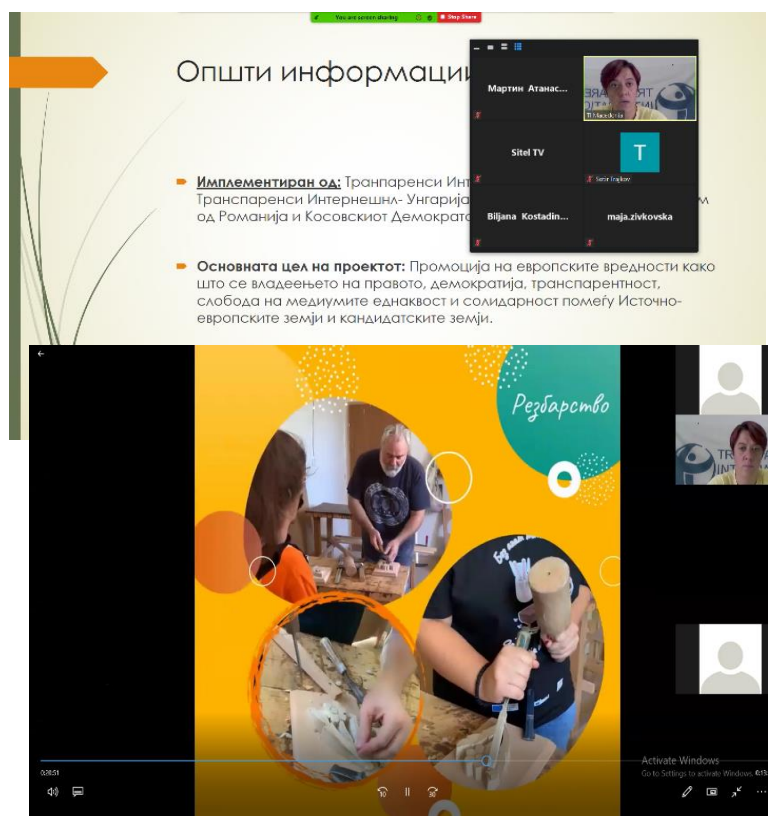
Ndërkohë në N.P. Qendrën Multifunkionale “Omni Sport”, e cila ishte projekti i katërt i vizituar, Kryeshefi Ekzekutiv i N.P. Qendrës Multifunkionale “Omni Sport”, z. Sami Zeka informoi pjesëmarrësit në lidhje me shërbimet që kjo qendër u ofron qytetarëve, dhe veçanërisht studentëve, për mbajtjen e ushtrimeve në shumë lloje sportesh. Mes tjerash, ai përmendi interesin e madh të qytetarëve nga të gjitha komunat e Kosovës për të shfrytëzuar hapësirën dhe shërbimet e kësaj qendre, duke qenë se ajo është një nga qendrat më të mëdha të këtij lloji në Kosovë. Ai po ashtu përmendi sfidat me të cilat

përballen si ndërmarrje, d.m.th, kostoja financiare e nevojshme për mirëmbajtjen dhe funksionimin e duhur.

Maqedonia e Veriut

Shëtitje me guidë në internet

Brenda kornizës së projektit, u organizuan turne me guidë të projektet e mëdha të financuara nga BE. Për shkak të kufizimeve të caktuara si masë parandaluese lidhur me pandeminë COVID-19, kjo shëtitje u organizua online duke shqyrtuar zbatimin e Fondeve të BE -së në Maqedoni. Martin Atanasov, përfaqësues nga Agjencia Kombëtare për programin arsimor evropian dhe mobilitet, ishte mysafir në këtë ngjarje. Qëllimi i Agjencisë Kombëtare është të promovojë zbatimin e programit evropian në fushën e arsimit, trajnimit, rinisë dhe sportit në Republikën e Maqedonisë. Duke zbatuar këto programe, Agjencia Kombëtare kontribuon në zhvillimin e komunitetit si shoqëri e bazuar në njohuri të përparuara, me zhvillim të qëndrueshëm ekonomik, më shumë vende pune dhe punë më të mira dhe kohezion më të madh shoqëror, duke siguruar mbrojtje të mjedisit për brezat e ardhshëm, dhe, më e rëndësishmja, duke

promovuar bashkëpunim dhe mobilitet në fushën e arsimit dhe trajnimit. Pjesëmarrësit patën rastin të ndajnë përvojat e tyre në lidhje me zbatimin e projekteve të mbështetura nga fondet e BE -së.

Rumani

Kërkimi i thesareve arkitektonike

Gjatë fundjavës së 26-27 qershor 2021, Forumi i Ekspertëve organizuan dy kërkime të thesarit arkitektonik në Constanța dhe Cluj Napoca, si pjesë e projektit.

Në vend të një shëtitjeje klasike me guidë, ne zgjodhëm një format më interaktiv, i cili u mundësonte qytetarëve të zbulojnë qytetin dhe "thesaret" e tij pa u ngutur fare. Gjuetia arkitektonike e thesarit është një lloj loje garuese urbane e cila sfidon pjesëmarrësit të gjejnë sa më shumë të dhëna / thesare arkitekturore në një kohë të kufizuar

Ndonëse Constanța dhe Cluj janë dy qytete shumë të ndryshëm nga pikëpamjet e shumta (socio-ekonomike, historia, pozita gjeografike, etj), te dy arkitekturat e tyre janë magjepsëse, që tregojnë histori të të gjitha pakicave të ndryshme etnike që kanë jetuar dhe kontribuar në zhvillimin e tyre. Por cila është situata aktuale? A është kjo trashëgimi ende pjesë e jetës së komunitetit - si mbrohet dhe vlerësohet, cilat projekte përpiqen ta kthejnë atë në komunitet, a është prioritet për administratën lokale? Si reflektohet diversiteti kulturor në shoqërinë tonë në ditët e sotme?

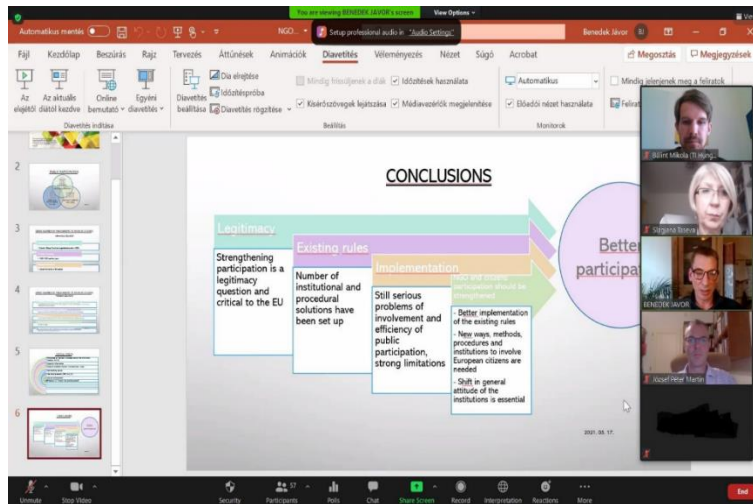
Pjesëmarrësit e filluan kërkimin e thesarit në ekipe dhe kishin rreth dy orë kohë për t'u munduar të gjejnë sa më shumë të dhëna. Gjatë gjithë këtij udhëtimi, ata zbuluan pakica të ndryshme etnike që ekzistojnë në këto bashkësi dhe arkitekturën e qyteteve.

Në fund, EFOR, së bashku me partnerët, mbajti një ndejë të tregimit të historive në diskutim me ekspertë dhe historianë rajonalë në lidhje me historinë e qytetit dhe shumë prej ndërtesave të zbuluara, por edhe për mënyrën si këto ndërtesa mund të restaurohen edhe një herë në qendër të komunitetit. Ky diskutim po ashtu ngjalli debate rreth sfidave të mbrojtjes së trashëgimisë kulturore, si dhe për mënyrën dhe politikat publike si fondet e BE -së mund të përdoren për të mbrojtur dhe ruajtur ndërtesa të tilla

Aksioni Ndërkombëtar

Integrimi Evropian dhe Shoqëria Civile - Roli i OJQ -ve në Mekanizmin e Sundimit të Ligjit të Bashkimit Evropian

[Konferenca online](#) u mbajt më 17 maj. Konferenca u hap nga József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në Transparency International Hungari. Ai tha se ka pasur probleme thelbësore në të katër fushat në raportet e Komisionit Evropian për sundimin e ligjit në Hungari. Raporti i Komisionit deklaroi se edhe pse Kodi Penal Hungarez ofron një kornizë të së drejtës penale për trajtimin e korrupsionit, ekziston një mungesë sistematike e veprimeve të përcaktuara për të hetuar dhe ndjekur penalisht rastet e korrupsionit që përfshijnë zyrtarë të nivelit të lartë dhe ata rreth tyre. TI Hungari ka kritikuar erozionin serioz të sundimit të ligjit dhe performancën e prokurorisë.

Në fjalimin e tij kryesor, ish -eurodeputeti hungarez Benedek Jávor dha një pasqyrë të politikëbërjes së BE -së. Ai pohoi se pjesëmarrja qytetare në politikën evropiane duhet të rritet dhe përshkroi metodat kryesore për ta arritur këtë. Konsultimi me OJQ -të në kuadër të sundimit të ligjit është jashtëzakonisht i rëndësishëm, pasi ato janë thelbësore që Komisioni të sigurojë informacion për shtetet anëtare. Eurodeputeti gjerman Daniel Freund ndau gjithashtu disa mendime në lidhje me politikëbërjen e BE -së. Ai vuri në dukje se ka disa shtete anëtare ku kriza e sundimit të ligjit lidhet drejtpërsëdrejti me korrupsionin. OJQ -të dhe shoqëria civile duhet të punojnë së bashku për ta bërë ndryshimin. Ai përmendi se Parlamenti Evropian i ka ushtruar shumë trysni Komisionit për të përdorur mekanizmin e sundimit të ligjit në vendet anëtare, përfshirë Hungarinë. Freund theksoi se raportet vjetore kanë ndihmuar jashtëzakonisht për t'i bërë ndryshimet e nevojshme më të dukshme.

Miklós Ligeti, Drejtor Ligjor në Transparency International Hungari tha se legjislatura hungareze nuk lejon askënd të kritikojë vendimet e tyre. Ai shtoi se shpreson se kjo nuk do të jetë fjala e fundit që dëgjojmë nga Komisioni për të dhënat e sundimit të ligjit. Arben Kelmendi, Menaxher i Projektit në KDI/Transparency International Kosova tha se edhe Kosova po monitoron rastet themelore dhe të

komplikuara të korrupsionit, duke u siguruar që të mësojë nga shembujt e fqinjëve të tyre. Marija Sunčevska nga Transparency International Macedonia tha se Maqedonia është duke u përgatitur që 15 vjet për pranimin e saj në BE. Në Maqedoni, problemi më i madh është zbatimi i reformave të propozuara, por ajo beson se me mbështetjen e Komisionit, ato mund të sjellin ndryshime pozitive për vendin.

Janë diskutuar edhe pasojat e COVID-19 në këto vende. Miklós Ligeti tha se qeveria hungareze e pa pandeminë si një mundësi për të forcuar më tej fuqinë e saj. Cezara Grama, një përfaqësuese nga Forumi i Ekspertëve të Rumanisë, tha se pandemia u ka shkaktuar preson të madh sistemeve gjyqësore dhe demokratike. Kjo ka treguar si funksionojnë institucionet në këto situata në përputhje me sundimin e ligjit.

Takim ndërkombëtar pune

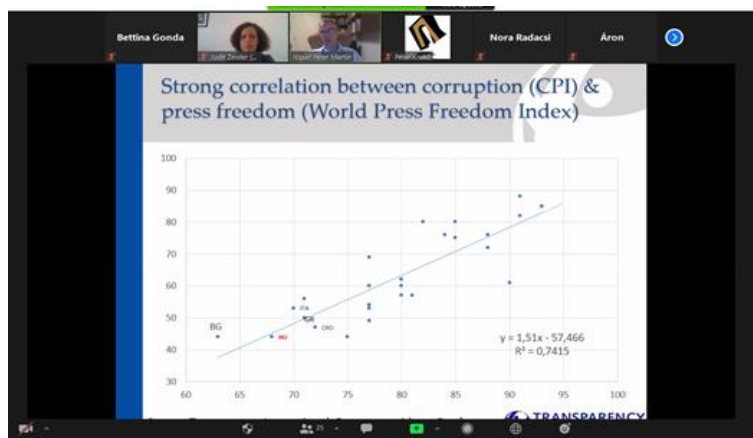
Lajmet e rreme gjatë COVID -19 - Si dezinformimi minon vlerat e BE -së dhe çfarë mund të bëjnë OJQ -të për ta ndaluar atë?

Si ka ndikuar pandemia në përhapjen e lajmeve të rreme? Si lidhet liria e shtypit me korrupsionin? Çfarë mund të bëjnë civilët kundër përhapjes së dezinformatave? Këto ishin disa nga temat e diskutuara në Transparency International në Hungari gjatë [punëtorisë ndërkombëtare](#) më 28 qershor 2021. Péter Krekó, Drejtor Ekzekutiv në Kapitalin Politik dhe József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në TI Hungari të dy mbajtën fjalime në këtë ngjarje.

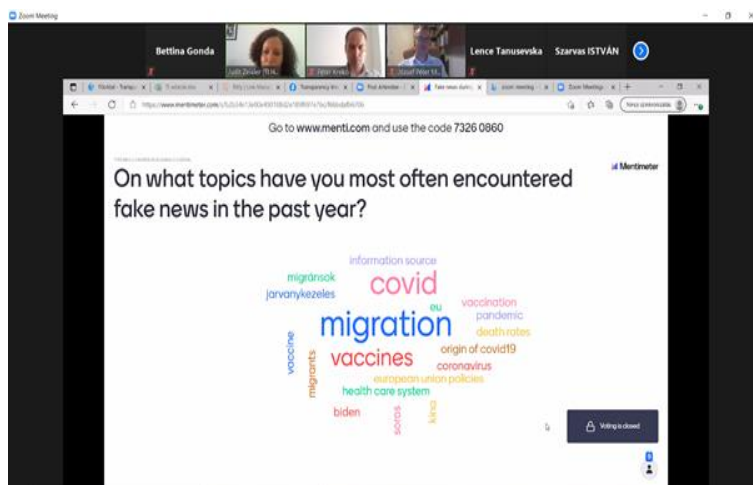
BE është përballur me sfida të pashembullta dhe humbje tragjike vitin e kaluar për shkak të pandemisë COVID-19. Situata është përkeqësuar nga përhapja e lajmeve të rreme për pandeminë në të gjithë botën, e cila e ka bërë luftimin e krizës shumë më të vështirë si në BE në tërësi, ashtu edhe në nivel të shteteve. Mes tjerash, punëtorja synonte të gjente përgjigje se si OJQ -të mund të ndërmerrnin veprime kundër lajmeve të rreme në këto kohë të vështira, çfarë mund të bëjnë për të ndaluar fushatat e dezinformimit dhe çfarë mjetesh ndihmëse kanë në dorë.

Péter Krekó trajtoi temën e fushatave të dezinformimit kundër civilëve. Ai vuri në dukje se ata që janë në pushtet janë përgjegjës për dhënien e informacionit transparent për publikun, dhe mosveprimi i tillë mund të ketë pasoja serioze. Besimi i qytetarëve në demokraci, shtet dhe media është tronditur në thelb gjatë pandemisë. Në Hungari, politika dhe mediat shtetërore janë bërë vetë burim dezinformimi dhe shpesh janë në konfrontim me OJQ -të. Në fund të fjalës së tij, Péter Krekó tha se kur organizatat sulmohen nga dezinformatat, është thelbësore të reagohet me një qëndrim etik, të cilin do ta vlerësojë edhe audienca.

József Péter Martin diskutoi lidhjet midis lirisë së shtypit dhe korrupsionit. Ai shpjegoi se përhapja e korrupsionit sjell përkeqësimin e mediave të pavarura, ndërsa konsumimi i lajmeve të lidhura me korrupsionin ndikon në perceptimin e dikujt për korrupsionin. Shanset për të zbuluar rastet e korrupsionit janë zvogëluar pasi mediat e pavarura tkurren, gjë që nuk i lejon qytetarët të marrin informacion të qartë për këtë fenomen. Përveç kësaj, lajmet për korrupsionin përherë e më shumë nuk arrijnë pragjet e konsumatorëve të mediave, shpesh për shkak të kompleksitetit të temës.

Pas fjalimeve, pjesëmarrësit e punëtorisë mund të ndanin përvojat e tyre duke iu përgjigjur pyetjeve gjatë bisedës. Siç u pa nga ky segment, pjesëmarrësit hasën lajmet e rreme më së shumti në mediat sociale, duke u pasuar nga televizioni. Përveç pandemisë, dezinformimi më së shpeshti përhapet në lidhje me imigrimin, sipas të anketuarve. Shumë pjesëmarrës shprehën shqetësimin e tyre për shtrembërimin e qëllimshëm të mesazheve dhe pretendimeve të OJQ -ve. Në lidhje me këtë, një nga temat më të rëndësishme ishte pyetja se kur bëhet e domosdoshme të ndërmerren veprime kur një organizatë bie viktimë e sulmeve të dezinformimit. Ekspertët në takim ranë dakord se ia vlen të reagohet ndaj pretendimeve kur informacioni i rremë është shpërndarë gjerësisht në masmedia.

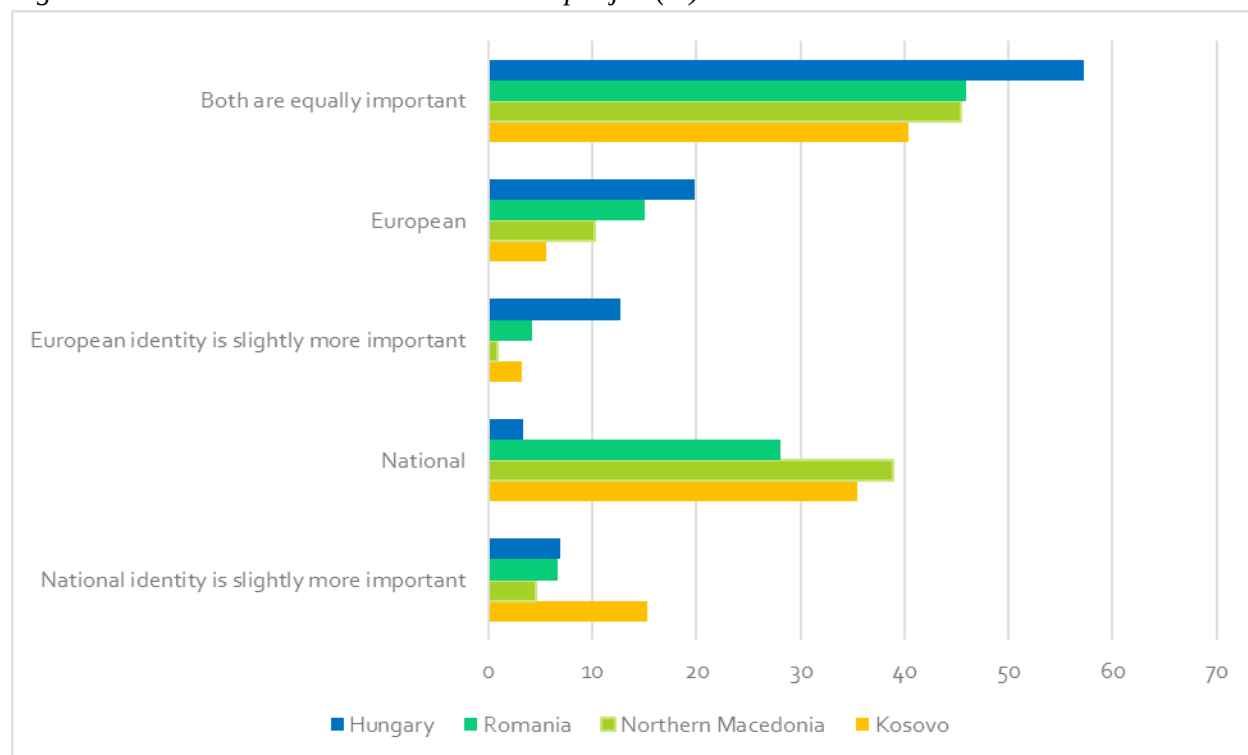

Anketa për vlerat tona të përbashkëta evropiane

Përmes projektit tonë "Vlerat tona të përbashkëta", ne filluam një dialog mbi çështjet që lidhen me integrimin evropian dhe Bashkimin Evropian. Për këtë qëllim, një pyetësor identik anonim online, i ndryshëm vetëm në gjuhë u shpërnda në katër organizata. Anketa jo-përfaqësuese u plotësua nga 551 persona në Hungari midis 10 majit dhe 1 qershorit 2021. Në Rumani, 477 persona e plotësuan pyetësorin, ndërsa 500 persona e plotësuan pyetësorin në Kosovë, kandidat potencial për anëtarësim në BE, dhe 100 persona e plotësuan pyetësorin në Maqedoninë e Veriut, kandidat për anëtarësim në BE.

Më shumë se gjysma e të anketuarve hungarezë thanë se identiteti evropian dhe kombëtar janë njësoj të rëndësishëm për ta. Një e treta e të anketuarve thanë se identiteti evropian ishte më i rëndësishëm, ndërsa vetëm një nga dhjetë veta tha se identiteti kombëtar ishte më i rëndësishëm. Në tre vendet e tjera (Figura 1), identiteti i dyfishtë ishte gjithashtu zgjedhja më e popullarizuar, por në të tre vendet, një përqindje më e lartë e të anketuarve mendonin se identiteti kombëtar ishte më i rëndësishëm sesa në Hungari, dhe një pjesë më e ulët e të anketuarve në Hungari ndiheshin më shumë evropianë sesa në Hungari.

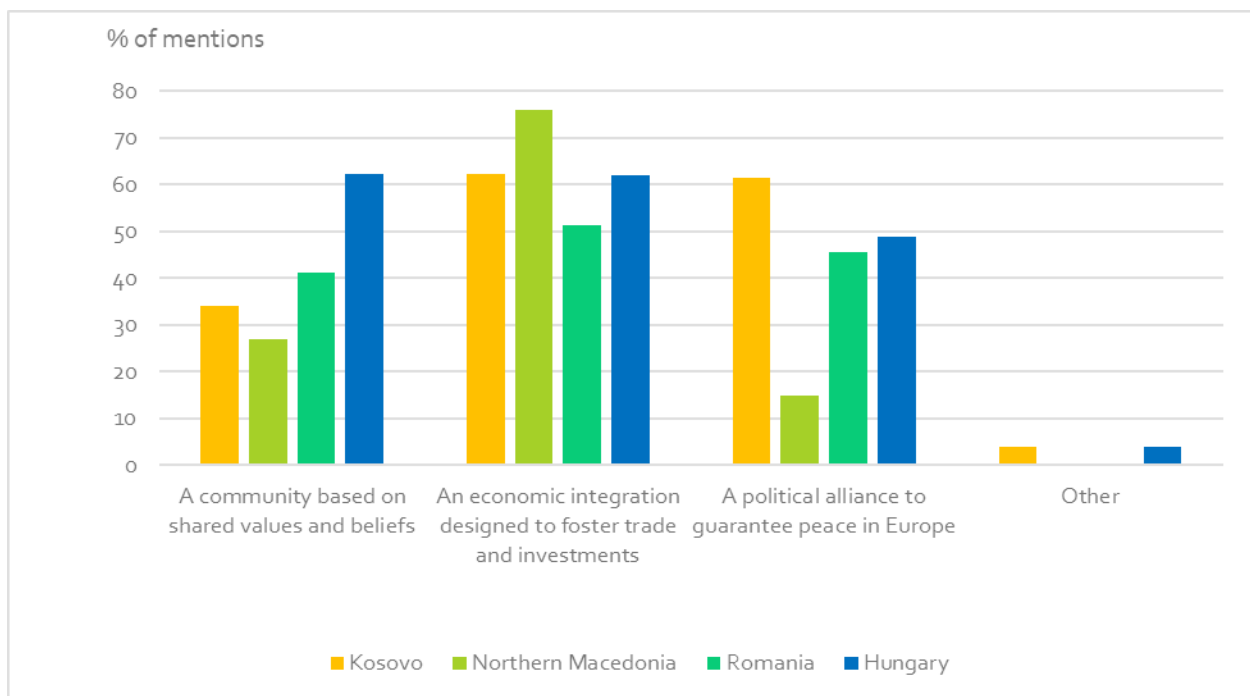
Figura 1: Cili identitet është më i rëndësishëm për ju? (%)

Vlera e demokracisë, sundimit të ligjit, lirisë së shtypit dhe mbrojtjes së të drejtave të njeriut u përshkruan si shumë të rëndësishme nga pjesa dërmuese e të anketuarve hungarezë, ndërsa rëndësia e lëvizjes së lirë të punës dhe kapitalit u vlerësua pak më e ulët. Sipas të anketuarve, megjithatë, vlerat që Bashkimi Evropian është në gjendje të garantojë janë në përpjesëtim të kundërt me vlerat që ai është në gjendje të garantojë: lëvizja e lirë e punës dhe kapitalit janë më të rëndësishmet, ndërsa liria e shtypit dhe sundimi i ligjit janë më së paku të rëndësishme. Me një rezultat mesatar prej 5.4, të anketuarit hungarezë janë më së paku të sigurt se BE -ja mund t'i garantojë këto vlera. Besimi në zbatimin e vlerave të BE -së u vlerësua më i lartë në Maqedoninë Veriore (mesatarisht 7.5), i ndjekur nga Kosova dhe Rumania me një mesatare prej 6.1 dhe 5.6 respektivisht.

Bashkimi Evropian u identifikua si një komunitet i bazuar në vlerat e përbashkëta dhe si një integrim ekonomik nga shumica e të anketuarve (62-62%). Pothuajse gjysma e tyre e panë BE -në si organizatë përgjegjëse për garantimin e paqes në Evropë, ndërsa 4% e të anketuarve e identifikuan organizatën me karakteristika të tjera. (Të anketuarve u lejohej të jepnin më shumë se një përgjigje kur përgjigjeshin në pyetje.) Tre vendet e tjera (Figura 2) gjithashtu kishin një përqindje të lartë të të anketuarve që përmendën integrimin ekonomik, por shumë më pak se në Hungari pajtohen se Bashkimi Evropian është një komunitet i bazuar në vlera dhe besime të përbashkëta.

Figura 2: Cili nga përkufizimet e mëposhtme përshkruan më së miri Bashkimin Evropian për ju? (Mund të zgjidhni më shumë se një opsion)

Të anketuarve iu kërkua të vlerësojnë rezultatet e pranimit në BE dhe rolin e BE -së në disa aspekte. Të anketuarit ishin veçanërisht të ndarë kur është fjala e sa mund të bëjnë institucionet e BE -së për të parandaluar korrupsionin brenda Shteteve Anëtare. Në një shkallë prej 1 deri në 5, të anketuarit vendorë e vlerësuan kapacitetin e BE -së për të luftuar korrupsionin si mesatar. Të anketuarit në tre vendet e tjera

ishin pak më optimistë me shumicën e përgjigjeve që vlerësonin efektivitetin e masave kundër korrupsionit si mesatar ose më të mirë.

Të anketuarit hungarezë do të mbështetnin pranimin e Hungarisë në Zyrën e Prokurorit Publik Evropian me një nivel jashtëzakonisht të lartë 96.4%. 74% e të anketuarve në Kosovë dhe 67% e të anketuarve rumunë gjithashtu thanë po, ndërsa më pak se gjysma e të anketuarve maqedonas do të mbështetnin anëtarësimin në Zyrë.

Pothuajse e njëjta përqindje (95.5%) e të anketuarve hungarezë do të votonin prapë pozitivisht nëse do të mbahej një referendum për anëtarësimin në BE. Përqindja e dytë më e lartë është në Kosovë, ku 78% e të anketuarve do të mbështetnin anëtarësimin në BE, ndërsa 67% e të anketuarve në Rumani dhe 65% në Maqedoninë Veriore do të votonin pro.

Ceremonia e mbylljes së projektit

Hungari

Anëtarësimi i Hungarisë në BE në shqyrtim: debat midis ish - Komisionerëve të BE -së László Andor dhe Tibor Navracsics

Ish - komisionerët e BE -së László Andor dhe Tibor Navracsics diskutuan rezultatet e pranimet të Hungarisë në BE në ngjarjen përmbyllëse të Transparency International Hungari. Fjala hyrëse u mbajt nga Mátyás Maksi, Shef i Komunikimit në Përfaqësinë e Komisionit Evropian në Hungari. Ai shpjegoi se BE po përballlet me një varg sfidash, kështu që gjetja e një vizioni të përbashkët për të ardhmen është thelbësore. József Péter Martin, Drejtor Ekzekutiv në Transparency International Hungari mbajti fjalimin tjetër, në të cilin ai prezantoi shkurtimisht projektin e Vlerave të Përbashkëta.

Tibor Navracsics dhe László Andor mbuluan tri tema kryesore gjatë ngjarjes dy orëshe. Së pari, ata diskutuan nëse procesi i integritetit evropian ishte i suksesshëm. Së dyti, ata folën për sundimin e ligjit dhe korrupsionin. Së fundi, ata shprehën pikëpamjet e tyre mbi marrëdhëniet midis shoqërisë hungareze dhe BE -së. Tibor Navracsics sheh një ndryshim pozitiv në BE duke u bërë e pranishme në diskursin publik, duke u zhvilluar nga një temë e politikës së jashtme në një çështje të përditshme dhe një temë kryesore debati. Sipas László Andor, i gjithë rajoni i Evropës Qendrore dhe Lindore po tregon shenja se ka kapur hapin e rritjes ekonomike. Sidoqoftë, ai është më pak optimist për situatën në Hungari, pasi vendet e rajonit jo vetëm që i janë afruar ekonomisë hungareze, por edhe e kanë tejkaluar pak. Ai e shpjegoi këtë fenomen me borxhin publik, i cili e ka penguar prej kohësh vendin. Mungesa e një pikëpamjeje të përbashkët për Evropën u diskutua gjithashtu gjatë diskutimit. Siç u përmend, ekziston një ndjenjë e pasigurisë politike në lidhje me rolin e BE -së, gjë që mund të shkaktojë probleme për të ardhmen.

Lidhur me zbatimin e mekanizmit të sundimit të ligjit, László Andor pohoi se "BE është bërë më e butë". Për të ilustruar këtë qëndrim, ai përmendi se Sllovakia më parë ishte përjashtuar nga raundi i parë i procesit të pranimit për shkak të shkeljes së të drejtave të pakicave - bazuar në këtë, Turqia nuk duhet të jetë në pozitë të negociojë, ose të pranohet si kandidatë. Sipas tij, efikasiteti i mekanizmit të sundimit të ligjit zbehet nga fakti se stafi përkatës i BE -së ndërrohet vazhdimisht. Gjithmonë ekziston një ekip i ri që e trajton atë për një periudhë kohe, dhe më pas ata largohen, gjë që e bën procesin shumë më të vështirë. Megjithatë, ai theksoi se BE -ja gjithmonë është përpjekur të veprojë me kujdes. Tibor Navracsics beson se vendi që shqyrtohet nga mekanizmi i sundimit të ligjit të BE-së do të jetë gjithmonë çështje e konsideratës politike. Ai tha se procesi është i ndërlikuar nga paqartësia e sundimit të ligjit si koncept.

Një dialog i gjallë dhe dinamik u zhvillua midis pjesëmarrësve gjatë diskutimit. Në fund të konferencës online, folësit u përgjigjën në një mori pyetjesh.

Kosovë

Ngjarja e mbylljes së projektit në Prishtinë

Instituti Demokratik i Kosovës (KDI) mbajti një diskutim tematik online me titull “Si e kuptojnë qytetarët procesin e integritetit të Kosovës në BE ”, duke shënuar fundin e projektit 1-vjeçar "Promovimi i vlerave të përbashkëta në të gjithë Evropën". Gjetjet paraprake nga një pyetësor online që KDI kishte kryer në lidhje me qëndrimin e qytetarëve ndaj integritetit evropian në përgjithësi, dhe në veçanti për Bashkimin Evropian, u prezantuan gjatë këtij diskutimi.

Në tryezën virtuale të diskutimit me ekspertë të politikave të BE -së, përfaqësues të shoqërisë civile dhe studentë u diskutua rreth qëndrimet të qytetarëve të Kosovës kur është fjala për integritetin evropian. Mes tjerash, ekspertët e fushës paraqitën pikëpamjet e tyre mbi sfidat dhe rrugën përpara për Kosovën në procesin e integritetit, dhe në çfarë mase qytetarët informohen për atë që ofron BE -ja në aspektin ekonomik, social, politik dhe kulturor.

Gjatë prezantimit të gjetjeve, Agnesa Haxhiu, menaxhere e projektit në KDI, tha se pyetësori online u lansua në fillim të majit dhe u krye me 500 të anketuar, dhe shtoi se i njëjti pyetësor po bëhet në tre vende të tjera të përfshira në projektin e njëjtë, si Hungaria, Maqedonia e Veriut dhe Rumania, dhe tha se raporti i plotë do të publikohet në ditët në vijim. Të dhënat paraprake nga ky pyetësor tregojnë se rreth

78% e të anketuarve deklaruan se do të votonin pozitivisht në rast të një referendumi të mundshëm për anëtarësimin në BE, derisa mbi 67% e të anketuarve besojnë se Kosova do të përfitonte shumë nga ky anëtarësim. Rreth 60% e të anketuarve besojnë se BE -ja ka bërë pak për të promovuar rrugën e Kosovës drejt anëtarësimit në BE, por një përqindje prej rreth 47% mendojnë se ndikimi i BE së në formësimin e politikave në Kosovë ka qenë i madh.

Eraldin Fazliu nga Prishtina Insight, duke folur për qëndrimet e qytetarëve lidhur me integrimin evropian, tha gjatë diskutimeve publike në Kosovë se në njërën anë, nuk ka alternativë për integrimin evropian, ndërsa në anën tjetër, ka pasur mungesë të debateve në Kosovë pse pranimi në BE është i dobishëm. Sipas tij, qytetarët nuk janë të informuar për ndikimin ekonomik, politik dhe kulturor që anëtarësimi në BE mund të ketë, pavarësisht faktit se ata mbështesin integrimin evropian. Ai theksoi se megjithëse është proklamuar gjithmonë në diskursin publik se jemi në rrugë drejt BE-së, nëse shikohet aspekti socio-ekonomik, Kosova ka ngecur vazhdimisht. Për këtë arsye, sipas tij, qytetarët e Kosovës e shohin liberalizimin e vizave si shumë të rëndësishëm sepse ata e konsiderojnë atë si mundësi për të lënë Kosovën në kërkim të një perspektive më të mirë zhvillimi për ta.

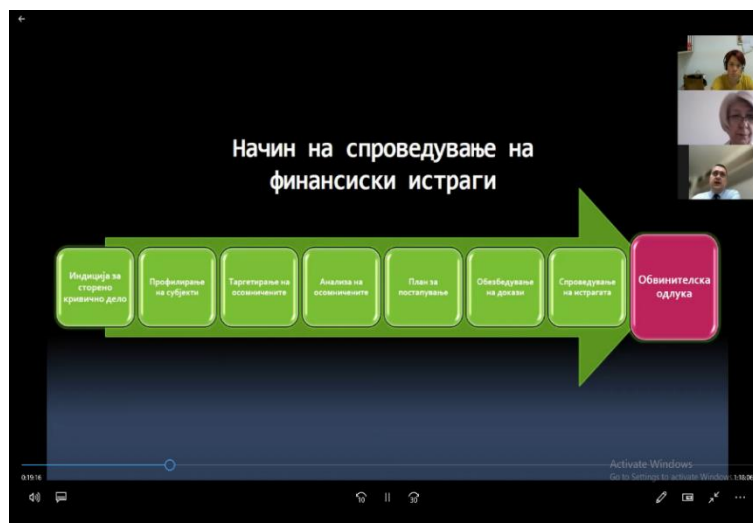
Nga ana tjetër, Besnik Vasolli, ekspert në procesin e integritit evropian, tha se BE nuk po mbështetet në besimin që kanë qytetarët e Ballkanit Perëndimor në perspektivën evropiane, gjë që reflektohet edhe në anëtarët e BE që nuk tregojnë interes për procesin e zgjerimit. Kjo qasje e BE -së, sipas tij, ka inkurajuar vendet e Ballkanit Perëndimor që të mos i trajtojnë me prioritet reformat e nevojshme, dhe për të vazhduar me kapjen e shtetit, krim, dhe korrupsion. Lidhur me përparimin e Kosovës në ndërmarrjen e reformave në kuadër të procesit të integritit, z. Vasolli vlerësoi punën e institucioneve si të dobët në këtë drejtim, duke vënë në dukje se ka pasur pak përparim në zbatimin e MSA-së deri më tani.

Për dallim, Senem Safçi nga KCSF foli pozitivisht për nivelin e lartë të besimit se qytetarët e Kosovës kanë në perspektivën evropiane dhe në vlerat e promovuara nga BE, siç është demokracia, sundimi i ligjit, mbrojtja e të drejtave të njeriut, the liria e medias, etj. Sipas saj, duhet bërë dallimi në mes zbatimit dhe efikasitetit të duhur të këtyre vlerave nga institucionet e Kosovës, dhe rëndësisë që i është dhënë këtyre vlerave nga qytetarët e Kosovës. Andaj, sipas saj, pjesëmarrja aktive e qytetarëve në kultivimin dhe forcimin e këtyre vlerave është e rëndësishme, ndërsa institucionet duhet të krijojnë mekanizma për të informuar qytetarët dhe për të rritur kapacitetet e qytetarëve që të përfshihen në këto procese vendimmarrëse.

Diskutimi u organizua në kuadër të projektit "Promovimi i vlerave të përbashkëta në të gjithë Evropën"financuar nga programi" Evropa për Qytetarët " dhe zbatuar nga KDI së bashku me tri organizata partnere, Transparency International Hungari, Transparency International Maqedoni, dhe Forumi i Ekspertëve nga Rumania.

Maqedonia e Veriut

Forcimi i gjyqësorit në luftën kundër korrupsionit, 11 qershor 2021

U mbajt një ngjarje për të diskutuar se si të forcohet sistemi i gjyqësorit në luftën kundër korrupsionit. Debatu u përqëndrua në politikat dhe praktikant antikorupsion në vend në përgjithësi. Këto u krahasuan me standardet dhe praktikant ndërkombëtare, dhe u diskutua po ashtu për mënyrën si duhet përmirësuar korniza ligjore dhe zbatimi i ligjeve. Veç kësaj, folësit folën për rreziqet e korrupsionit në sistemin gjyqësor. Folësit në këtë debat ishin: Znj. Fatime Fetaj, prokurore publike; znj. Sofka Pejovska-Dojcinovska, Anëtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK), z. Nuri Bajrami, Anëtar i Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK) dhe z. Risto Bojadziski, Prokuror Publik. Anëtarët e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit prezantuan Strategjinë Kombëtare për parandalimin e korrupsionit dhe konfliktit të interesit me fokus në sistemin gjyqësor. Kjo ishte e dobishme për gjyqtarët e rinj, prokurorët publikë dhe për studentët të cilët planifikojnë të jenë aktivë në fushën e sundimit të ligjit, për t'u njohur me politikant antikorupsion, zbatimin efektiv të tyre dhe mënyrën si çdo institucion mund të kontribuojë në luftën kundër korrupsionit.

Rumani

Ngjarja përmbyllëse

Më 29 korrik 2021, Forumi i Ekspertëve mbajti një ngjarje përmbyllëse online për projektin që mbledhi palë të ndryshme që ishin të përfshira në aktivitetet e projektit

Së pari, ishte një mundësi për të paraqitur rezultatet e projektit, dhe së dyti për dhënien e çmimeve të garës për fjalimin më të mirë publik nga rinia. E fundit por jo më pak e rëndësishme, ishte një mundësi për të diskutuar sfidat kryesore në nivel të BE -së me pjesëmarrësit, nga këndvështrimet e tyre si qytetarë aktivë në komunitetet e tyre.

Cezara Grama, koordinatore e projektit në emër të Forumit të Ekspertëve bëri një prezantim të shkurtër të projektit, aktiviteteve dhe rezultateve të tij.

Maria Cezar, trajner i të rinjve me Forumin e Ekspertëve më pas prezantoi konceptin garës për fjalim publik të organizuar si pjesë e projektit, dhe prezantoi anëtarët e jurisë. Tre anëtarët e jurisë me radhë u prezantuan dhe ofruan përgjigje për pjesëmarrësit mbi çështjet dhe zgjidhjet e identifikuar, si dhe teknikat e tyre. Andreea Rusu, drejtore ekzekutive e Qendrës FILIA, një organizatë feministë në Rumani dhe Monica Loloiu, anëtare e Departamentit Politik në Përfaqësinë e Komisionit Evropian në Rumani iu bashkua ngjarjes dhe foli shkurt se sa ishin të impresionuar me fjalimet e pjesëmarrësve dhe përgjegjësinë me të cilën ata trajtonin këtë detyrë për të identifikuar një çështje e rëndësishme në komunitetet e tyre, por më e rëndësishmja zgjidhjet që ata identifikuan. Ata arritën në përfundimin se shumë nga çështjet e identifikuar prekin komunitetet në Rumani, por edhe në të gjithë Evropën, dhe se është e rëndësishme të përfshihen në mënyrë aktive si qytetarë.

Ngjarja vazhdoi me ndarjen e çmimeve dhe fituesit e garës. Çmime speciale nga juria u ndanë për zgjidhjet më të mira, thirrjen më të mirë për veprim, argumentet më të mira dhe fjalimin më të mirë të mbajtur .

Në vazhdim, pjesëmarrësit në garë morën fjalën për të folur për përshtypjet të ishe pjesë e kësaj gare dhe procesin e vetëdijesimit për çështjet që prekin komunitetet e tyre dhe duke u përpjekur për të kuptuar

procesin e vendimmarrjes-në nivel vendor, kombëtar ose BE, në mënyrë që të identifikohet një zgjidhje realiste.

Projekti është financuar nga Komisioni Evropian. Çdo publikim i bërë në këtë faqe pasqyron pikëpamjet vetëm të autorëve, dhe Komisioni Evropian nuk mund të mbahet përgjegjës për çdo përdorim që mund t'i bëhet informacionit të përfshirë këtu.